

Η ΑΙΦΙΝΑΙΑ,

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ.

« Εἰ γὰρ λαβὼν ἕκαστος ὅ,τι δύναιτό τις
» Χρηστὸν, διέλθοι τοῦτο, καὶ κοινὸν φέροι
» ΠΑΤΡΙΔΙ, κακῶν ἂν αἱ πόλεις ἑλασσόνων
» Πειρώμεναι, τοιοῦτον εὐτυχίην ἂν.»

ΕΥΡΗΜΙΑ. Φαίνισ., στίχ. 1022-1025.

Ἀριθμ. Γ'.

➤ 1831. ☞

Μαΐου 15.

Α. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

**Αν συμφέρη νὰ στέλλωνται ἔξω τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν οἱ ἀνήλικοι παῖδες τῶν Ἑλλήνων.*

Οἱ Σπαρτιαῖται, ζητοῦντος τοῦ Ἀντιπάτρου νὰ παραδώσωσιν εἰς αὐτὸν 50 παιδιά ὁμήρους, ἀπεκρίθησαν ὅτι ἐπρωτίμων νὰ τοῦ δώσωσι διπλασίους ἄνδρας. Ἐστοχάζοντο ὅτι οἱ τέλειοι ἄνδρες, ἀναθραμμένοι καὶ στερεωμένοι εἰς τὰ πάτρια ἦθη των, ἐμελλον πάλιν Σπαρτιαῖται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα· τὰ δὲ ἀνήλικα παιδιά, ἀνατραφέντα εἰς τὰ ξένα, δὲν ἤθελον πλέον δινηθῆ ἔπειτα νὰ συνεξομιωθῶσι μὲ τοὺς λοιποὺς συμπολίτας των, οὐδὲ νὰ φρονῶσιν ἢ νὰ πράσσωσι σπαρτιατικά. Εἶχον δίκαιον νὰ στοχάζωνται οὕτως οἱ Λάκωνες· διότι ὁ Λυκοῦργος, μιμούμενος τὸ πολίτευμα τῶν Κρητῶν, ἐφρόντισε πρῶτος πάντων τῶν ἄλλων νομοθετῶν νὰ καταστήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα κοινὴν καὶ ὁμοίαν τὴν ἀνατροφὴν ὄλων τῶν παιδίων τῶν πολιτῶν, παραδίδων αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἑπταετῆ των ἡλικίαν εἰς τῶν παιδονόμων τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὴν πρόνοιαν ὄλων τῶν πολιτῶν. Οὗτοι δὲ οἱ παιδονόμοι, ἔχοντες αὐτὰ κατ' ἀγέλας, πάντοτε συνδιατρίβοντα καὶ συγκοιμώμενα ὁμοῦ, τὰ ἐδίδασκον καὶ τὰ ἐγύμναζον εἰς τὴν πᾶξιν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐμελλον νὰ πράττωσιν, ὅταν γένωσιν ἄνδρες. Δὲν φέρω δὲ τοῦτο τὸ παράδειγμα ὡς θαυμάζων τὴν σπαρτιατικὴν ἀνα-

τροφήν, ἢ θέλων νὰ δώσω αὐτὴν ὡς τύπον ἀνατροφῆς· πολὺ ἀπέχω ἀπὸ τοῦτο. Διότι δὲν ἔμπορεῖ τις εὐλόγως νὰ εἴπῃ ἀνθρωπίνην ἀνατροφήν ἐκείνην, ἥτις δὲν συνέβαλλεν εἰς ἄλλο εἰμὴ εἰς τὸ νὰ κάμνῃ ἰσχυροὺς, ἀγερῶχους, ὑπερφιλαύτους καὶ ἀγρίους ληστὰς, τοιούτους, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅποιοι ἐφάνησαν οἱ θαυμαζόμενοι παλαιοὶ Σπαρτιαῖται, καὶ ὑπῆρξαν πρὸς ὄλεθρον τῆς Ἑλλάδος ὀλοκλήρου· ἐπαινῶ ὅμως τὸν στοχασμὸν τοῦ νομοθέτου, ὅτι ἐγνώρισε τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀνατρέφονται τὰ παιδία πρὸς τὴν πολιτείαν, ὡς λέγει ὁ Ἀριστοτέλης.

Καθὲν ἔθνος ἔχει τὰ ἴδιά του χαρακτηριστικὰ εἰς τὰ ἦθη, ἔθιμα, τὴν γλῶσσαν, τὴν θρησκείαν, τοὺς νόμους καὶ τὰ ὅμοια κοινωνικὰ συστήματα, τὰ ὑποἰα συνδέουσιν εἰς ὁμοειδίαν τὰ εἰς ἐν τι μέρος ὀρισμένον γῆς συγκατοικοῦντα πλῆθη ἀνθρώπων, καὶ συνισθῶσιν αὐτὰ εἰς ἐν σῶμα κοινωνικὸν καὶ πολιτικόν. Ἀλλὰ πρὸς συντήρησιν τῆς ὁμοειδίας ταύτης, οἱ νέοι ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ἐκπαιδεύονται κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, καὶ πρὸς τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα, γυμναζόμενοι νὰ στέργῳσι καὶ νὰ πράττωσι καὶ ν' ἀγαπῶσιν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀνδρωθέντες μέλλουν νὰ πράττωσι, νὰ σεβάζωνται καὶ νὰ ὑπερασπίζωσιν. Ἄν ἐξεναντίας ἀνατρέφονται ἐξ ἀπαλῶν ὀνύγων εἰς τὰ ξένα, συνεθιζόμενοι εἰς ἄλλα ἦθη παρὰ τὰ πάτρια, εἶναι δύσκολον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀδύνατον, ἠλικιωθέντες νὰ πράξωσιν εὐχαρίστως ἢ ν' ἀγαπήσωσιν ἐκεῖνας τὰς ἐξείς, εἰς τὰς ὁποίας δὲν συνεθίσθησαν ἐξ ἀρχῆς. Οἱ τοιοῦτοι, ὅταν ἐπανεέλθωσιν εἰς τὰς πατρικὰς τῶν ἐξίας, τότε θέλουν νομίσει· ἑαυτοὺς εἰς ξενιτείαν, μὴ δυνάμενοι νὰ συνοικειωθῶσι μὲ τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα καὶ τὰ φρονήματα τοῦ ἔθνους· καὶ τότε ἔμποροῦν πλέον νὰ ἔχωσιν ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην ἢ κἀνένα τῶν τῆς ὁμοειδίας δεσμῶν ἀδιάρρηκτον, νὰ αισθανθῶσι κοινὸν τι συμφέρον, νὰ δεῖξωσι τὸν διακκαῆ ζῆλον τὸν ὑπὲρ πατρίδος, καὶ νὰ κατορθώσωσι τι μέγα ἔργον φιλοπατρίας;

Ἀλλ' ἂν τὰ ἦθη τινὸς ἔθνους ἦναι βάρβαρα, ἢ δὲν εἶναι καλὸν ἄραγε ν' ἀνατρέφονται τὰ παιδία εἰς τὰ ξένα μεταξὺ τῶν πολιτισμένων ἔθνων, ὥστε ἐπιστρέφοντα ἔπειτα νὰ βοηθῶσι τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταρρύθμισιν τῶν ἠθῶν τῶν ὁμοειδῶν τῶν; Ἀλλὰ πρέπει νὰ στοχασθῶμεν, ἂν διὰ τῶν εἰς τὰ ξένα ἀνατρεφόμενων παιδιῶν ἔμπορῇ νὰ γένη ὀρθῶς ἢ μεταρρύθμισις αὕτη τῶν ἠθῶν, ἢ καὶ ἂν δύναται ἢ ἂν συμφέρῃ νὰ γίνεταί οὕτως ἀποτόμως ἢ

μεταβολὴ αὕτη. Εἰς ἐν ἔθνος, συγκεῖμενον ἀπὸ ἐν ἑκατομμύριον, φεῖ εἰπεῖν, λαοῦ, ἂν τύχωσιν ἑκατὸν ξενοαναθραμιμένοι, ἢ καὶ ἄλλοι τόσοι ξένοι ἀπὸ ἄλλα ἔθνη πολιτισμένα, περιγελῶντες οὗτοι τὰ ἦθη τῶν ἐντοπίων ὡς βάρβαρα, καὶ περιγελῶμενοι ἢ καὶ ἀποστρεφόμενοι διὰ τὰ ἰδικὰ τῶν ὑπ' ἐκείνων· πῶς θέλουν κατορθῶσει τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταμόρφωσιν τῆς ἠθικῆς τοῦ λαοῦ, ἀφ' οὗ καὶ οὗτος καὶ ἐκεῖνοι σοχαζόμενοι τὰ ἦθη ἀλλήλων γελοῖα, ἢ ἄτοπα καὶ παράξενα, τὰ καταφρονῶσιν ἀμοιβαίως; Ἀλλὰ καὶ ἂν εὐρεθῶσιν εἰς μίαν ἢ δύο πόλεις τινὲς ἐκ τῶν τῆς πρώτης κλάσεως αὐτοχθόνων, καὶ προσποιηθῶσιν οὗτοι τὰ ἦθη τῶν ξένων· μιμῶνται δηλ. τὴν ἐνδυμασίαν ἐκείνων, ψιττακίζωσι τοὺς λόγους, πιθηκίζωσι τὰ κινήματα καὶ φερσίματα, ἐπιτηδεύονται τὰς ὀμιλίαις καὶ συναναστροφάς, προσποιῶνται τάχα καὶ τὰ φρονήματα· μὲ ταῦτα ὅλα ἐξευγενίσθησαν ἄραγε ἀληθῶς καὶ ἐπολιτίστησαν οὗτοι, ἢ μετεβύθμισθησαν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τὰ ἦθη τῆς μέσης καὶ τῆς τελευταίας τάξεως τοῦ λαοῦ, αἱ ὅποια συστήνουνσι τῶ ὄντι τὸ ἔθνος;

Εἰς τὴν ἠθικὴν μεταρρύθμισιν παντὸς λαοῦ ἀπαιτεῖται ὡς κυριώτατον στοιχεῖον καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν, διαδιδόμενων τῶν φώτων, τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὰ περισσότερα μέρη τῆς κοινωνίας, γίνεται ὁμαλῶς καὶ προοδικῆ ἢ βελτίωσις τῶν ἠθῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως τῶν διαφόρων τάξεων. Εἶναι ἀληθές ὅτι αἱ ὀξείαι πολιτικαὶ μεταβολαί, ἐξυπνοῦσαι τοὺς λαοὺς βιαίτερον ὡς ἀπὸ λήθαργον, δίδουσιν εἰς αὐτοὺς καὶ σφοδρότερον τὸ ἐνδύσιμον εἰς τὴν ταχυτέραν αὐτῶν ἠθικὴν μεταρρύθμισιν, καθὼς καὶ οἱ σφοδροὶ τυρετοὶ, γινόμενοι κάποτε κρίσιμοι τῶν βαρῶν ἀρρωστικῶν, φέρουσιν εἰς ἀνάρρωσιν. Ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην τὴν περίστασιν πάλιν ἀπαιτεῖται ὁ χρόνος, καὶ ἡ διὰ τοῦ ἀναγκαίου χρόνου γινομένη μεταρρύθμισις εἶναι ὀρθή, στερεὰ καὶ ἐπωφελῆς τῶν πλειοτέρων βελτίωσις· τοῦτο λέγεται πολιτισμὸς, ὅστις δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ἢ βαθμηδὸν καὶ ἀδιακόπως γινομένη πρόοδος ἐνὸς ἔθνους εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν του δυνάμεων, εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἠθῶν του, εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ τῶν πολιτικῶν του καθεστώτων. Καὶ ἂν τίς ποτε φανῇ ζητῶν νὰ προλάβῃ αὐτὸν τὸν χρόνον, καὶ κάμνων πηδήματα εἰσάγη ἐξαίφνης τινὰς νεωτερισμοὺς εἰς τὸ ἔθνος του, μὴ ἀναλογούντας μὲ τὴν κατάστασιν

αὐτοῦ, ὁ τοιοῦτος κτίζει ἐπὶ τῆς ἅμμου, καὶ κινδυνεύει, ὡς νεωτεριστῆς, νὰ βλάψῃ καὶ νὰ βλαφθῇ καιρίως. Ἔχομεν μυρία παραδείγματα εἰς τὴν ἱστορίαν ὅτι πολλοὶ τῶν δυνατῶν θελήσαντες νὰ εἰσαξῶσι τινα, αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ ὄντα ὠφέλιμα, παρακαίρα ὅμως ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους των, ἔπαθον αὐτοὶ καὶ ἔβλαψαν καιρίως καὶ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐπροθυμοῦντο νὰ ὠφελήσωσιν· ἢ καὶ ἂν κατ' ἀρχὰς ἐφάνη ὅτι εὐδοκίμου εἰς τὸ ἐπιχειρήμα των, ἀφ' οὗ αὐτοὶ ἐλειψαν, ἐξέλιπον μαζὴ μ' αὐτοὺς καὶ τὰ ἔργα των, διότι δὲν εἶχον κἀνὲν βάσιμον ὑποστήριγμα, τὰς χρείας δηλαδὴ καὶ τὰ ἥθη τοῦ ἔθνους ὀλοκλήρου. Ἄν δὲ καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος ἦναι πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ μίμησιν ἠθῶν ἢ τρόπων ἄλλου τινὸς ἔθνους πλείοτερον πολιτισμένου, τότε κινδυνεύει νὰ εἰσαχθῇ πᾶν ὅ,τι εἶναι κακὸν καὶ διεφθαρμένον. Διότι καὶ ἐκ τῶν εἰσαγόντων δὲν θέλουσιν εἶσθαι πολλοὶ οἱ ἐγκρατεῖς τῶν καθαρωτάτων εἰσαγομένων ἠθῶν, οὐδὲ οἱ παραδεγόμενοι αὐτὰ ὀλίγοι ἐκ τῆς πρώτης τάξεως ἔχουσιν ὅλοι τὰς ἀναλόγους γνώσεις καὶ ἐξεις, ὥστε νὰ δεχθῶσι καὶ νὰ μιμηθῶσιν αὐτὰ ἀναλλοιώτως· ἔπειτα δὲ καὶ διὰ τὴν ἀδειαν τὴν ἔμφυτον εἰς τοὺς νεωτερισμοὺς, ὁ ἄνθρωπος ἀχαλίνωτος φερόμενος εἰς τὰ τοιαῦτα δὲν ἔμπορεῖ νὰ πατήσῃ εἰς τὸν μέσον ὄρον παντὸς πράγματος, ἀλλ' εὐκόλως ἐκπίπτει εἰς τὸν ἄκρον τὸν τοῦ χειρόνος. Ἐκ τούτων συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ παραμορφάζωνται καὶ νὰ στρεβλύνωνται καὶ τὰ πλέον ἀγνὰ καὶ καθαρὰ, γινόμενα φθοροποιὰ, ἢ γελοῖα καὶ ἀηδῆ, διότι εἶναι πλαστὰ καὶ προσπεποιημένα, νόθα καὶ ἀφύσικα, παρόμοια μὲ τὰ μεταφυτευόμενα φυτὰ εἰς ἄλλο κλίμα καὶ γῆν ἀπὸ ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὅποια αὐτόματα βλαστάνουσι. Δι' ἰδιαιτέρων παραδειγμάτων οικείων ἠδυνάμεθα νὰ δικαιώσωμεν τοὺς παρόντας ἡμῶν σοφισμοὺς· ἀλλὰ νομίζομεν τοῦτο περιττόν· ἐπειδὴ οἱ πλείοτεροι τῶν ἀναγνοστῶν μας, ὅσοι μάλιστα διατρίβουν ἢ γνωρίζουσι τὰς πολυανθρωποτέρας δύο ἢ τρεῖς πόλεις τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος, ὅπου ἡ προσποίησις τῶν ξένων ἠθῶν ἐπικρατεῖ ὡς σημεῖον ἐξευγενισμοῦ, ἔμπορῶν νὰ παρατηρήσωσι τὰ προσποιούμενα καὶ νὰ κρίνωσιν. Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν λόγον, ὅθεν παρεξέβημεν.

Ἀφορμὴν τοῦ νὰ κινήσωμεν τὸ ζήτημα, ἂν συμφέρῃ νὰ πέμπωνται ἀνήλικα παιδιὰ Ἑλλήνων εἰς τὰ ξένα πρὸς ἀνατροφὴν, μᾶς ἔδωκαν τὰ ἀγγεληθέντα δύο σχολεῖα ἢ λύκεια ὅτι συστήνονται, ἐν εἰς τὴν

πρωτεύουσαν τῆς Βαυαρίας, καὶ ἕτερον εἰς Παρισίους, εἰς τὰ ὅποια γίνονται δεκτοὶ οἱ Ἑλληνόπαιδες ἀπὸ τοῦ 8-16 ἔτους τῆς ἡλικίας των, πληρόντες ἐτήσιον διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ τροφὴν των 180-240 δίστηλα. Διδάσκονται δὲ καὶ εἰς τὰ δύο καταστήματα τὰ ἐγκύκλια σχεδὸν ἢ προπαιδευτικὰ μαθήματα· ἦγον γλώσσας, Γεωγραφίαν, Ἱστορίαν καὶ Μαθηματικά, Ἰχθυογραφίαν καὶ Καλλιγραφίαν (*).

Ἡμεῖς βέβαια εὐγνωμονοῦμεν καὶ πολλὰς ὁμολογοῦμεν χάριτας πρὸς αὐτὰ τὰ δύο ἔθνη, ὅτι καὶ ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, εἰς τὰς θειὰς περιστάσεις τῆς Ἑλλάδος, μεγαλοφύχως τὴν ἐβοήθησαν, καὶ τώρα, θεία προνοία, σωθείσης προθυμοῦνται νὰ φωτίσωσι τὰ τέκνα καὶ νὰ τοῖς μεταδώσωσι τοῦ πολιτισμοῦ τὰ καλὰ. Ἀλλὰ ἡ εὐγνωμοσύνη μας δὲν σμικρύνεται, οὐδὲ εἶναι δυνατόν νὰ νομισθῶμεν ἀχάριτοι, ἐξετάζοντες ἂν ὁ τρόπος, δι' οὗ μελετᾶται νὰ γένῃ ἢ μεταδόσῃ αὕτη, ἦναι καλὸς καὶ σύμφωρος εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ ὁμολογήσωμεν μετὰ παρρησίας ἂν ἦναι ἀσύμφωρος· διότι βέβαια κἀνεὶς κάλλιον ἡμῶν τῶν ἐγόντων τὴν χρεῖαν, δὲν δύναται νὰ ἐξεύρῃ τὸ τί μᾶς χρειάζεται, καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ τὸ ἀποκτήσωμεν εὐκολώτερον καὶ χωρὶς νὰ ὑποπέσωμεν εἰς ἄτοπα.

Ἄν αὐτὰ τὰ σχολεῖα ὀργανισθῶσι τελειότερον ἀφ' ὅ,τι εἶναι διοργανισμένα τὴν σήμερον τὰ τοιαῦτα καταστήματα καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην· ἂν διευθύνωνται ὑπὸ ἀνθρώπων ὁμογενῶν καὶ ἐναρέτων· ἂν τὰ παιδιὰ μας συντρέφονται καὶ συναναστρέφονται μὲ πολλὰ ὁμογενῆ συνδιδασκόμενα καὶ τὰ τῆς γλώσσης ἡμῶν καὶ τῆς θρησκείας, ἢ τοιαύτη ἀνατροφή ἀναντιρρόητως θέλει εἶσθαι πολὺ προτιμότερα ἢ ἂν καθὲν μενονωμένον ἀνετρέφετο μετὰ ἄλλοθηνῶν. Ἀλλὰ μ' ὅλα ταῦτα καὶ οἱ Ἑλληνόπαιδες δὲν θέλουσιν ἀποφύγωσι τὰ ἐλαττώματα ἐκεῖνα, ὅσα ἐπακολουθῶσι τὰ τοιαῦτα κοινοβιακὰ καταστήματα, ὅπου συνανατρέφεται καὶ συζῆ περιωρισμένον ἐν τι πλῆθος παιδιῶν ἢ ἀνδρῶν. Παρεκτὸς τούτου, καὶ αὐτοὶ μακρὰν τοῦ ἔθνους των παιδευόμενοι καὶ ἐξῶ ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, μὴ ἔχοντες τὸν ἀκαίμητον ὀφθαλμὸν τοῦ πατρὸς ἐπαγρυπνοῦντα καθ' ἡμέραν τὰς πράξεις των, σερούμενοι φίλων, συγγενῶν, συμπολιτῶν, τοὺς ὁποίους εἰς τὴν πατρίδα ἔχουσιν ὅλους

(* Ἴδε τὴν Γενικὴν Ἐφημερίδα τῆς Ἑλλάδος ἄρ 18.

παιδαγωγούς προθύμους, νουθετητάς εἰς τὰ καλὰ, ἀποτρέποντας ἀπὸ τὰς κακίας μὲ τὰς ἐπιπλήξεις, καὶ προτρέποντας εἰς τὴν ἀρετὴν μὲ τοὺς ἐπαίνους· παραδομένοι, ἐν ἐνὶ λόγῳ, εἰς χεῖρας ξένων, οἵτινες ἐπιστατοῦσι διὰ μόνον τὸ χρηματικὸν κέρδος τὴν ἀνατροφὴν τῶν ἄλλων, κινδυνεύουν νὰ ἐξοκειλωσιν εἰς πολλὰς κακίας, ἢ ἀποκτήσωσι μυρία ἐλαττώματα. Ἄλλ' ἂν καὶ ταῦτα δὲν πάθωσιν, ἐπειδὴ εἶναι ἄμοιροι τῶν συγγενικῶν αἰσθημάτων, τὰ ὅποια ἐκ τῆς οἰκιακῆς συμβιώσεως γεννῶνται καὶ αὐξάνονται, καὶ ἄγευστοι τοῦ φίλτρου τοῦ πατρικοῦ καὶ μητρικοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ποθῶσιν ἐκεῖνους, τῶν ὁποίων τὴν ἀγάπην δὲν ἠσθάνθησαν, οὐδὲ νὰ ἀγαπῶσι πατρίδα γερομένην τὰς ὅσας ἐσυνήθισαν ἢ ἀπολαύσιν ἠδυπαθείας τοῦ πολιτισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὴν μητρικὴν τῶν γῆν, τί καλὸν ἔχουν ἢ ἀπολαύσωσιν, ἢ τί νὰ προξενήσωσιν; Οἱ διαφόρους ξενοανατραφέντες, οἱ μὲν εἰς τὴν Γερμανίαν, οἱ δὲ εἰς τὴν Γαλλίαν, ἄλλοι εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἄλλοι ἄλλοῦ, ἐπανερχόμενοι μὲ διάφορα ἦθη καὶ ἔξεις πρὸς διάφορα ἦθη ἔχοντας· πῶς ἔχουν νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς ἀλλήλους, ἢ νὰ εὐχαριστηθῶσιν ἀμοιβαίως, νὰ οἰκειωθῶσι καὶ νὰ ὁμοιοτήσωσι πρὸς τὰ κοινὰ συμφέροντα; Οἱ τοιοῦτοι, ἂν ἐπιστρέψωσι, καὶ μεταξὺ τῶν γονέων τῶν ὄντες, θελοῦν νομίζει ἑαυτοὺς ὡς ξένους καὶ ἀλλοφύλους· καὶ ἂν πάλιν καὶ εἰς τοὺς τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετράφησαν παιδιόθεν, μείνωσι, θελοῦν εἶσθαι ἔρημοι, ξένοι καὶ ἀλλοθνεῖς. Αὐτὴν τὴν χάριν ἔχει ἡ παιδιόθεν εἰς τὰ ξένα ἀνατροφή· νὰ καταστήνῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπόλιδας καὶ ἀπάτριδας, ἀήθεις καὶ ἀσυμπαθεῖς πρὸς τὰ οἰκεία, ὡς τοὺς νόθους καὶ ἀπερῆμιμένους υἱούς, τοὺς μὴ λαμβάνοντας κἀνὲν αἶσθημα φορηγῆς μητρικῆς ἢ πατρικῆς, καὶ μὴ ἔχοντας κἀνὲν αἶσθημα υἱικὸν ἢ ιδιώματα συριαῆς ἢ οἰκογενείας. Δὲν θελοῦν μὲ λείψει παραδείγματα πρόσφατα μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν γαλλέντων ἀγγλικῶν Ἑλληνοπαίδων εἰς τὴν Γαλλίαν ἢ ἄλλοῦ, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἐπέστρεψαν ἤδη ὀπίσω ἔχοντες λησμονημένην δι' ὅλου τὴν μητρικὴν τῶν γλώσσαν, ὁμοῦ καὶ τὰ ἔθνη τῶν ἔθιμα, μὴ γνωρίζοντες κάμμίαν ἄλλην, οὐδ' ἄλλο τι ὀρθῶς, καὶ μὴ ἔχοντες τίποτε γνήσιον, οὔτε Ἑλληνικὸν οὔτε Γαλλικὸν καλόν. Ἐκτὸς τούτων ἐπαπειλοῦνται καὶ ἀπ' ἄλλο δυστύχημα οἰκιακὸν οἱ ξενοαναθραμμένοι, ὡς ἐκ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς πατοῖδος καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἄλλα μαθόντες εἰς τὰ ξένα οἱ τοι-

ῥοῦτο ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, καὶ εἰς ἄλλας ἀπολαύσεις τοῦ πολιτισμένου κόσμου συνεθισθέντες ἀλλέως νὰ ζῶσιν, ἄλλα δὲ εὐρίσκοντες εἰς τὴν πατρίδα ἐρχόμενοι, καὶ ἀναγκάζόμενοι νὰ πράττωσι παρὰ τὰ ὅσα ἔμαθον, καὶ νὰ στερεῶνται τὰ ὅσα ἀπῆλαυνον, θέλουσιν ζῆ μεταξὺ τῶν ἀλλοθνητῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν τῶν βίον ἀβίωτων, δυσαρεστοῦντες καὶ δυσαρεστούμενοι καθημέραν· καὶ οὕτω ὅποῖος δεσμὸς κοινωνικὸς ἐμπορεῖ πλέον νὰ συστήθῃ ἢ νὰ διατηρηθῇ μεταξὺ τοιούτων, ἀφ' οὗ ἡ ἀμοιβαία εὐχαρίστησις καὶ εὐνοία εἰς τὰ τῆς συνδιαίτης δὲν ὑπάρχει, ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζει ἡ ὁμογνωμία, ἡ φιλία, τὸ σέβας καὶ ἡ ἀγάπη; Ἀναμφιβόλως καὶ οἱ ἀποστειλαντες καὶ ἀποσταλθέντες εἰς τὰ ξένα πρὸς ἀνατροφὴν, θέλουσιν δις τὴν ὥραν ἀναθεματίζει τὴν τύχην καὶ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἡ ἀποστολὴ αὐτῆ ἀπεφασίσθη.

Καὶ τί λοιπὸν πρέπει νὰ κάμωμεν περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδίων μας πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἔθνους μας; Ὅτι κάμουν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη. Οἱ Γάλλοι δὲν σέλλουσιν ἀνήλικα τὰ παιδία τῶν ἢ ἀνατραφῶσιν εἰς τὴν Γερμανίαν, οὐδ' οἱ Ἰσπανοὶ ἢ Γερμανοὶ τὰ ἰδικά των εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ἀλλ' ὅλων τούτων τῶν ἔθνῶν οἱ παῖδες διδάσκονται εἰς τὰ ἔθνη τῶν καταστάματα, ἀνατροφόμενοι εἰς τὰ πάτριά των ἦθη καὶ ἔθιμα ἕως νὰ ἡλικιωθῶσι. Τότε λαβόντες θαθεῶς τὴν βαφὴν τῆς ἐθνικῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἔχοντες ἰκανὸν λογικὸν ὥστε νὰ διακρίνωσιν ἀφ' ἑαυτῶν τὸ καλὸν καὶ κακὸν, ἀποσέλλονται πολλοὶ τῶν εὐπόρων νὰ περιέλθωσιν εἰς ξένους τόπους, νὰ ἴδωσι καὶ ἄλλα ἔθνη, νὰ γνωρίσωσι καὶ ἄλλων ἀνθρώπων νοῦν καὶ ἦθη, νὰ τὰ συγκρίνωσι μὲ τὰ ἰδικά των, καὶ νὰ λάβωσι δι' ἑαυτοὺς, ἢ καὶ εἰς τὴν πατρίδα των νὰ μεταφέρωσιν ὅτι κατ' ἐπίγνωσιν εὐρωσι καλὸν καὶ ὠφέλιμον. Οὕτω δὲν εἶναι κίνδυνος νὰ διαφθαρώσι καὶ νὰ διαφθείρωσιν ἄλλους, οὐδὲ νὰ ἐπιστρέψωσι ξένοι εἰς τὰς πατρίδας των. Παρόμοια ἄς πράσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἄς πέμπωμεν εἰς τὴν Εὐρώπην προεκπαιδευμένους εἰς τὰ πάτρια νεανίας.

Τὰ αἰσθήματα τῆς πατρίδος, τοῦ ἔθνους καὶ τὰ τῶν λοιπῶν συγγενικῶν δεσμῶν, γεννῶνται ἀπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῶν εἰς τὴν τρυφεράν ἡμῶν ἡλικίαν γνωμένων ἡδέων καὶ ἐπανειλημμένων προσβολῶν ἐκ τῶν περὶ ἡμᾶς συνήθων ἀντικειμένων, τύπων, ἡθῶν καὶ ἐθίμων. Τούτων τῶν παιδιόθεν προσβολῶν αἱ θαθεῖς ἐντυπώσεις, διασωζόμεναι εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν ἀνεξάλειπτοι, καταστήνουσιν

εις ἡμᾶς ἀπόντας τὴν πατρίδα ποθητὴν, τοὺς συγγενεῖς ἀσπαστοὺς, τοὺς ὁμοπατρίδας ἀγαπητοὺς φίλους, ὅταν τοὺς τύχωμεν ἔξω τῆς μητρικῆς γῆς· μᾶς κάμνουσι διατρίβοντας εἰς τὰ ξένα πολὺν καιρὸν νὰ πάσχωμεν τὰ τῆς νοσταλγίας· μᾶς ἐμβάλλουσι χαλινὸν εἰς τὰ πάθη μας· δίδουσι κάποιαν συστολὴν εἰς τὰς ὀρέξεις μας· ἀναγκάζουσι ἡμᾶς ὄχι μόνον νὰ μὴ παραμένωμεν ἐκούσαιοι εἰς τὴν ξένην γῆν, ἀλλὰ καὶ μετὰ σπουδῆς ν' ἀρπάξωμεν, τρόπον τινὰ, ὅ,τι καλὸν καὶ χρήσιμον δυνηθῶμεν τῶν ὧσων χρειάζομεθα, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν μίαν ὥραν ἀρχήτερα εἰς τὴν ποθητὴν πατρίδα. Διὰ ταῦτα ὅλα, ἀνάθρεψε πρῶτον τὸν υἱὸν σου ἑλληνικῶς· ἄφες αὐτὸν νὰ λάβῃ τὰς ἐντυπώσεις αὐτὰς καὶ ἔξεις, καὶ τὰ προπαιδευτικὰ μαθήματα εἰς τὴν Ἑλλάδα· νὰ συνεισθῆ εἰς τὴν ὀλιγάρκειαν, τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες ἔχουν τὴν σήμερον, καὶ ἡ ὁποία εἶναι μία τῶν συμφορωτάτων καὶ καλλίστων ἔξεων ἐκ τῶν ἀποκτωμένων διὰ τῆς ἀνατροφῆς, καὶ τὸ πολυτιμώτατον ἐφόδιον τοῦ εἴου· καὶ μετὰ ταῦτα πέμψε τον εἰς τὰ ξένα. Ἔσο βέβαιος ὅτι θέλει ἔξωκείλει τότε εἰς ὀλιγώτερα κακὰ τῆς νεότητος, καὶ θέλει ἐπιστρέφει ὀπίσω Ἕλληνα, σώφρων, κόσμιος, ἐνάρετος καὶ πεπαιδευμένος.

Καλὰ λέγεις, ἐμπορεῖ νὰ μ' εἴπῃ τίς· ἀλλὰ ἔ ποῦ νὰ προπαιδευώμεν τὰ παιδιά μας ἕως τῆς νεανικῆς τῶν ἡλικίας; Εἰς τὰ σχολεῖά μας· καὶ ἂν δὲν ἔχωμεν ἱκανὰ, ἅς συστήσωμεν. Κατὰ τὴν παρούσαν ἡμῶν κατάστασιν δὲν δυνάμεθα βέβαια ν' ἀνεγείρωμεν ἀκαδημίας καὶ πανεπιστημεῖα εἰς τὴν πατρίδα μας, διὰ νὰ διδάσκωνται οἱ νέοι τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας ἢ τὰς εἰς τὸν εἶον ἐφηρμοσμένας γνώσεις· οἶον, ἰατρικὴν, νομικὴν κ.τ.λ. ἔχομεν ὅμως τοὺς τρόπους νὰ συστήσωμεν ὡς αὐτὰ τὰ διακηρυσσόμενα ὅτι χάριν τῶν Ἑλλήνων γίνονται εἰς τὰ ξένα, καθὼς καὶ πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως εἴχομεν ἴσως καλῆτερα εἰς Κυθωνίας, Σμύρνην καὶ Χίον. Εἰς αὐτὰ δύνανται νὰ σπουδάζωσι τὰ παιδιά μας, χωρὶς νὰ ξενιτευθῶσι, τὴν πατρίδόν των γλῶσσαν, καὶ μίαν ἢ δύο ξένας ἑμοῦ μὲ τὴν ἱστορίαν, γεωγραφίαν, στοιχειώδη μαθηματικά, καὶ τὰ λοιπὰ λεγόμενα ἐγκύκλια μαθήματα, ἐπίσης καλῶς (διὰ νὰ μὴ εἴπω καὶ καλῆτερα τοῦλάχισον τινὰ) ὡς καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἀλλὰ τοιαῦτα καταστήματα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συστηθῶσι εἰς πᾶσαν κόμην καὶ πόλιν, καθὼς οὐδ' εἰς αὐτὰ τὰ φωτισμένα ἔθνη δὲν εἶναι πανταχοῦ, ἀλλὰ

μόνον εἰς τὰς πρωτεύουσας τῶν τμημάτων ἢ ἐπαρχιῶν. Ἡ Κυβέρνησις κατέβαλε τὰ θεμέλια τοιοῦτου Λυκείου φιλολογικοῦ εἰς ἓνα τόπον τῆς ἐπικρατείας· οἱ κάτοικοι τῆς νῦν μητροπόλεώς μας ἔκαμαν ἤδη καὶ αὐτοὶ ἀξιεπαίνως τὰς ἀρχὰς ἐνὸς ἄλλου. Μᾶς μένουσιν ἤδη τρεῖς ἢ τέσσαρες σημαντικαὶ πόλεις τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ καὶ αὐτῶν οἱ κάτοικοι ἂν δεῖξωσι τὴν ἐφεσίν των, ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θέλουσιν στερηθῆ καὶ τῆς βοηθείας τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὰς σημαντικωτέρας πόλεις ἢ κομποπόλεις τῶν ἐπαρχιῶν ἅς συστήνωνται προκαταρκτικὰ τῆς Ἑλληνικῆς σχολεῖα, ἐξοικονομούμενα ὑπὸ ἐνὸς διδασκάλου· εἰς δὲ τινὰς κεντρικάς, πρωτεύουσας τῶν τμημάτων, ἅς συστήθῃ ἀπὸ ἐν Λυκείου, ὅπου συνερχόμενοι οἱ πλέον ἡλικιωμένοι θέλουσιν διδάσκεισθαι τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Ἀλλ' οἱ πόροι οἱ πρὸς ταῦτα ποῦ εἶναι; ἔχομεν πόρους, ὅταν θελήσωμεν ὅλοι ὁμοφρόνως νὰ συστήσωμεν, ὅχι καθεὶς μόνον διὰ τὸν υἱὸν του, ἀλλὰ κοινῶς διὰ τὰ τέκνα τῆς πατρίδος, ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα.

Ὁ στελλόμενος εἰς τὰ ξένα Ἑλληνόπαις 10 — 12 ἐτῶν διὰ τὴν σπουδασίαν, θέλει καταδαπανῆσαι ἀφεύκτως 7 — 8 ἔτη εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ τὰς προπαιδευτικὰς γνώσεις· ἔπειτα θέλει χρειασθῆ ἀκόμη 4 ἔτη διὰ νὰ μαθητευθῆ κάμμειαν ἐπιστήμην ἢ τέχνην, τὴν ἰατρικὴν, φέρ' εἰπεῖν, ἢ νομικὴν. Μετὰ τόσον καιρὸν θέλει λάβῃ τὸ δίπλωμά του. Καὶ ἂν ἐσπούδασεν ἐπιμελῶς καὶ τακτικῶς, θέλει γνωρίζει τοὺς τύπους τῆς διαδικασίας καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν νόμων ἐνὸς ξένου ἔθνους, ἢ τὰ στοιχεῖα τῆς ἰατρικῆς, ἂν ἐμαθητεύθῃ τὴν ἐπιστήμην ταύτην. Δὲν θέλει ὅμως εἶσθαι οὔτε ἰατρός ἐμπειρος καὶ πρακτικὸς, οὔδ' ἐσυνήγορος ἢ δικαστής. Ἀλλὰ δύο ἔτη τοῦλάχιστον τοῦ χρειάζονται διὰ νὰ πράξῃ καὶ εἰς ταῦτα. Ἄς στοχασθῶμεν τώρα πόσα θέλει ἐξοδεύσει ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ εἰς τῶν 14 χρόνων τὸ διάστημα, ἐὰλλοντες δι' ἐξοδα τοῦ ἐνὸς χρόνου μετὰ τοῦ ἄλλου δισχιλία φράγκα. Ὅλων τῶν ἐξόδων θέλει ἀναβῆ εἰς ἐπέκεινα τῶν πέντε καὶ ἡμισείας χιλιάδων ταλήρων· ἅς ᾖναι πέντε μόνων· καὶ ὁ σπουδαστής αὐτὸς εἶναι ἀδύνατος ὅποιαν ἐπίδοσιν θέλει κάμει· κινδυνεύει ὅμως πολὺ νὰ ἐπιστρέφῃ ὀπίσω εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἀπεδείξαμεν ἀνωτέρω, ὄχι Ἕλληνα. Ἐν εἶναι συμφέρον εἰς τὸν πατέρα νὰ προλάβῃ αὐτὴν τὴν δυστυχίαν τὴν ἰδικὴν του καὶ τὴν τοῦ υἱοῦ του, καὶ νὰ ἐξοικονομήσῃ εὐθηνότερα τὴν προπαιδευτικὴν τοῦ τέκνου του σπουδὴν; Ἄν τύχῃ νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν

πόλιν του σχολείου, τὸ διὰ τὸ παιδίον του γινόμενον ἔξοδον μέσα εἰς τὴν οἰκίαν, εἶναι μικρὸν καὶ ἀνεπαίσθητον· ἂν δὲ τὸ στεῖλῃ εἰς ἄλλην πόλιν τῆς Ἑλλάδος, ἐμπορεῖ νὰ τὸ διατρέφῃ κατ' ἔτος μὲ βου γρόσια ἢ μὲ 900 πλουσιοπαρόχως καὶ ἀφθόνως. Εἰς ταύτην τὴν περίστασιν θέλει δυνηθῆ νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ τῆς προπαιδευτικῆς σπουδῆς τοῦ υἱοῦ του μὲ ὅσα ἤθελεν ἐξοδεύσει δι' ἓν καὶ ἡμισυ ἔτος, ἢ, δεδόσθω, καὶ δύο εἰς τὴν ξενιτείαν· καὶ προσέτι χωρὶς νὰ κινδυνεύῃ νὰ τὸν ἀποξενώσῃ ἀπὸ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰ δόγματα τὰ Ἑλληνικά. Ἀπ' αὐτὴν δὲ τὴν εἰς τὸν τόπον ἐκπαιδεύειν καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν γινομένην δαπάνην ἐκάστου, ὠφελοῦνται οἱ ὁμοθετεῖς χρηματικῶς καὶ ἠθικῶς· διότι πρῶτον, μένουσιν εἰς τὸν τόπον ὅσα ἤθελον ἐξοδευθῆ ἔξω αὐτοῦ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν αὐτῶν· καὶ δεύτερον, ἀπὸ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν σχολείων γίνεται καὶ τῶν διδασκάλων πολλαπλασιασμὸς καὶ τοῦ ἀπαιδευτοῦ λαοῦ ἑελτίωσις ἠθικῆ, καὶ τῶν πτωχῶν παιδίων ἐκπαίδευσις. Οἱ εὐποροῦντες μάλιστα ν' ἀνατρέφωσι τὰ τέκνα των εἰς τὰ ξένα, δύνανται, καὶ χρέος ἔχουν καὶ συμφέρον ἐν ταύτῳ, ἐξοδεύοντες εἰς τὴν πατρίδα ὀλιγώτερα πρὸς τὴν αὐτὴν προεκπαιδεύειν τῶν υἱῶν των, νὰ συνεισφέρωσι μὲ ταῦτα καὶ πρὸς συνεκπαιδεύειν τῶν πτωχῶν ὁμογενῶν των. Μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐκπληροῦσιν ἱερὸν καὶ φιλόκλιον χρέος, καὶ αὐξάνουσι προσέτι καὶ τὴν ἑαυτῶν καὶ τὴν τῶν παιδίων των εὐδαιμονίαν, πολλαπλασιάζοντες τοὺς χρηστοὺς καὶ πεπαιδευμένους πολίτας, καὶ διαδίδοντες οὕτω τὸν εὐσεβὸς καὶ ἀληθινὸν πολιτισμὸν εἰς τὸ ἔθνος.

I. K.

Ἀρ. 1916. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

Λαθόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης συνδρομητῶν, διὰ τὴν σύστασιν δημοσίου σχολείου, καὶ τὰς αἰτήσεις, τὰς ὁποίας ὑπέβαλον εἰς ἡμᾶς διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ φιλοκάλου ἔργου, εἰς τὸ ὅποῖον ἠσχολήθησαν καὶ ἀσχολοῦνται·

Ἀποδεχόμενοι τὰς προτάσεις των, ἵνα δεῖξωμεν εἰς αὐτοὺς πόσῃ εὐχαρίστησιν ἐπροξένησεν εἰς ἡμᾶς ἡ φιλόκαλος διάθεσις των, διὰ τὸν φωτισμὸν τῆς νεολαίας τῆς πόλεως ταύτης·

Διατάττομεν.

Α. Ἡ ἐπὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεία θέλει προκαλέσει τὸν Διοικητὴν Ναυπλίου, νὰ θέσῃ εἰς τὰς διαταγὰς τῶν

ἐκλεχθησομένων ἐφόρων τὸ εὐρυχωρότερον καὶ καταλληλότερον οἴκημα, τὸ πρῶν Βουλευτικόν, ὅπου οἱ διορισθησόμενοι διδάσκαλοι θέλουν παραδίδει τὰ μαθήματα· καὶ τοῦτο προσωρινῶς, ἄχρι ὅτου εὐρεθῆ ἄλλο ἀνάλογον.

Β. Διορίζομεν ἐφόρους τοῦ αὐτοῦ μέλλοντος ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἀναστάσιον Σωτηρίου Χαράλαμπος, τὸ μέλος τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς Κύριον Α. Παπαδόπουλον, καὶ τὸν Κύριον Μιχαὴλ Ἰατρίν.

Γ. Οἱ αὐτοὶ ἐφοροὶ διὰ τῆς ἐπὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας θέλουν ὑποβάλλει εἰς ἡμᾶς τόσον τὸν ὄργανισμὸν τοῦ αὐτοῦ σχολείου, καθὼς καὶ τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων διδασκάλων.

Δ. Ο ἐπὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεὺς θέλει ἐκτελέσει τὸ παρὸν διάταγμα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῆν 8 Φεβρουαρίου 1831.

Ὁ Κυβερνήτης I. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεῖως Β. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐξοχώτατε,

Ἰδοὺ κατὰ τὸ ὑπ' Ἀρ. 1916 διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου εὐηρησθήη ἡ Ἰ. Ε. νὰ μᾶς διορισῇ ἐφόρους τοῦ συστηθησομένου ἐνταῦθα σχολείου, καθυποβάλλομεν ὑπ' ὄψιν τῆς τῶν ὀργανισμῶν αὐτοῦ.

Λαμβάνομεν δὲ τὴν τιμὴν νὰ προβάλωμεν ὡς διδασκάλους, διὰ μὲν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὸν Κ. Λεόντιον Μ. Ἀναστασιάδην μὲ μισθὸν 200 Φοιν. κατὰ μῆνα· διὰ δὲ τὴν Μαθηματικὴν καὶ Γεωγραφίαν, τὸν Κ. Δεσποτόπουλον μὲ μισθὸν Φοιν. 100 κατὰ μῆνα. Ἐπασχίζομεν νὰ ἐπιφορτίσωμεν εἰς ἓνα τῶν δύο καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, ἀλλ' ἐστὶν ἀδύνατον, διότι καὶ οἱ δύο δὲν τὴν γνωρίζουσιν ἐξ ἐπαγγέλματος· οὐδὲν βιαζόμεθα νὰ ἀναβάλωμεν τὴν παράδοσιν τῆς εἰς εὐτυχέστεραν ἐποχὴν.

Ἀναμένοντες τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἐσκηλείστου ὀργανισμοῦ, καὶ τὴν ἐγκρίσιν τῶν προβαλλομένων διδασκάλων,

Ἰποσημειούμεθα μὲ καθύστατον σέβας.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῆν 6 Μαρτίου 1831

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν τριῶν Ἐφόρων.)

1. Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον, τὸ ὁποῖον συσταίνεται ἥδη ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Σ. Κυβερνήτου, καὶ διὰ συνδρομῆς τῆς Α. Ἐξουχότητος καὶ διαφόρων ἄλλων πολιτῶν, θέλουν εἰσαγεσθαι ὅσοι μαθηταὶ ἔχουσιν ἀρχὰς τινὰς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

2. Οἱ μαθητιῶντες χρεωστοῦσι νὰ διευθύνωνται ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ συγγενεῖς των πρὸς τοὺς ἐφόρους, διὰ νὰ λαμβάνωσιν ἐγγράφως τὴν ἄδειαν τῆς εἰσόδου εἰς τὸ σχολεῖον.

3. Οἱ ἐφοροὶ θέλουν εἰς τὴν ἄδειαν τῆς εἰσόδου εἰς τὰ τέκνα τῶν συνδρομητῶν, καὶ εἰς ἐκεῖνα τῶν ἐνδεῶν γονέων· ἀλλ' εἰς τὰ τέκνα τῶν εὐπορούντων δεν θέλουν συγχωρεῖ τὴν εἰσόδον, χωρὶς πρῶτον οἱ γονεῖς των νὰ συνδράμωσι καὶ αὐτοὶ ἀναλόγως τῆς καταστάσεώς των.

4. Δύο διδάσκαλοι πρὸς τὸ παρὸν θέλουν διδάσκει, ὁ μὲν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, καὶ, προχωροῦντος τοῦ καιροῦ, τὴν Ἱστορίαν, ὁ δὲ ἕτερος τὰ Στοιχειώδη Μαθηματικὰ καὶ τὴν Γεωγραφίαν. Εἰς τρίτος, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ, καὶ ἀφοῦ ἀναβῆ ἡ συνδρομὴ εἰς ποσότητα ἀνάλογον, θέλει ἐπιφορτισθῆ νὰ διδάσκη τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

5. Οἱ μαθηταὶ χρεωστοῦσι νὰ πληρῶνωσιν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου μηνὸς ἀνὰ 60 Λεπτὰ καὶ τὰ χρήματα ταῦτα θέλουν χρησιμεύσει εἰς μισθὸν ἑνὸς ὑπηρετοῦ τοῦ σχολείου, καὶ ἄλλα μικρὰ καὶ καθημερινὰ ἐξοδα.

6. Οἱ ἐφοροὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ χρόνου θέλουν καθυποβάλλει ὑπὸ τὴν σκέψιν τῆς Σ. Κυβερνήσεως τὸν λογαριασμὸν τῶν συναχθησομένων καὶ ἐξοδευθησομένων χρημάτων, ὅστις καὶ θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος.

7. Οἱ δύο διδάσκαλοι θέλουν συντάξει τὸ πρόγραμμα διὰ τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας τῶν μαθημάτων· ὡς δὲ διὰ τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας, θέλει φυλαχθῆ τὸ ὑπ' Ἀρ. 1935 διάταγμα τῆς Κυβερνήσεως (*).

(*) Ὁ διοργανισμὸς αὗτος ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως· μόνον διὰ τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας ἐδιωρίσθη τὸ ὑπ' Ἀρ. 353 διάταγμα, τὸ γενόμενον διὰ τὰλληλοδιδασκτικὰ καὶ τὸ Κεντρικὸν σχολεῖον Αἰγίνης. Ὁ ἐκδ.

ἈΤΑΚΤΩΝ τόμος Γ', ἐν Παρισίοις, 1830, εἰς 8^{ον}.

(Ἀκολουθία.)

ΣΕΛΙΑΙ 85. « Διωκόμενος (ὁ Πακτύης) ἀπὸ τοὺς Πέρσας, κατέφυγε πρῶτον εἰς τοὺς Κυμαίους, οἱ ἐπεία . . . τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Χίον, ὅπου οἱ Χίοι ἐπιθυμοῦντες νὰ τὸν σώσωσι, τὸν ἔβαλαν, δια πλειοτέρων ἀσφάλειαν, εἰς τὸν ναὸν τῆς Πολιούχου Ἀθηνᾶς. »

Ὁ Ἡρόδοτος λέγει μόνον ὅτι οἱ Κυμαῖοι . . . « ἐκκομίζουσι » Πακτύην ἐς Χίον, ἐντεῦθεν δὲ ἐξ ἱεροῦ Ἀθηναίης Πουλιούχου ἀποσπασθεῖς, ὑπὸ Χίων ἐξεδόθη. »

ΣΕΛΙΑΙ 66. « Ὁ Πλούταρχος σπουδάζει νὰ δεῖξη ψεῦδος τὸ περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Πακτύου, ἀλλ' ὁ Πausanias τὸ διηγείται ὡς ἠμολογούμενον. »

Τὸ διηγεῖται, καὶ ὁ παλαιὸς Χάρων ὁ Δαμψακηνός, ἀναφερόμενος ἀπὸ τὸν αὐτὸν Πλούταρχον.

ΣΕΛΙΑΙ 84. « Οἱ Φωκαεῖς ἐπρόκριναν ν' ἀφήσωσι τὴν πατρίδα παρὰ νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τοὺς Πέρσας. Μὴν ὑπερέροντες ὅμως νὰ μακροβιώσι παραπλοῦ ἀπ' αὐτὴν, ἐκήτησαν ν' ἀναγείνωσιν ἀπὸ τοὺς Χίους τὰς νήσους Οἰνούσας, καὶ ἀποτυχόντες ἐπέλευσαν εἰς τὴν Κόρκυραν, . . . κ.τ.λ. »

Οἱ Χίοι δὲν ἐπόλησαν τὰς Οἰνούσας, « δεῖμαίνοντες, ὡς » λέγει ὁ Ἡρόδοτος (Βιβλ. Α', 165), μὴ αἰ μὲν ἐμπόριον γένωνται, ἢ δὲ αὐτέων νῆσος ἀποκληίσθῃ τούτου εἵνεκα. »

ΣΕΛΙΑΙ 81. « ἌΝΘΕΡΜΟΣ. Τούτον ὁ Σουίδας ἀναμάρξει ἌΘΗΝΗΝ. »

Ἄθηνιν ἀνομάζει ὡσαύτως τούτον τὸν ἀγαλματοποιὸν καὶ ἡ Εὐδοκία (λέξ. Ἰππώναξ), καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὀρνιθ. στίχ. 575).

ΣΕΛΙΑΙ 154. « Ἀφοῦ ἐφθεῖραν τοῦ Ἀντίοχου ὄχι ὀλίγα πλοῖα, ἀνεχώρησαν οἱ Ρωμαῖοι θριαμβεύοντες . . . ἀναγκάσθη τέλος πάντων ὁ Ἀντίοχος νὰ δεχθῆ τὰς συνθήκας τῶν Ρωμαίων. »

Πρὸ ταύτης τῆς εἰρήνης οἱ πειραταὶ μὲ τὰ κελήτια καὶ λέμβους ἐλεγκτήσαν τὰ παράλια τῆς Χίου, καὶ ἐπέστρεψαν φορτωμένοι μὲ λάφυρα παντὸς εἶδους εἰς τὴν Μυόννησον, ὅπου εἶχε ματαίως τοὺς καθιόξει Λούκιος ὁ Αἰμύλιος, ὅστις εἶχε διαδεχθῆ τὴν βρωμακίην στολαρχίαν ἀπὸ τὸν Δίδιον. Ὁ Στόλος οὗτος εἶχε τὰς σιταδόχους ἀποθήκας εἰς τὴν Χίον, καὶ ἐκεῖ διευθύνοντο ὅλα τὰ φορτηγὰ πλοῖα, ὅσα ἤρχοντο ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐπεσκευάζοντο καὶ τὰ τοῦ στόλου (Tit. Liv., L. xxxviii, c. 33).

ΣΕΛΙΑΙ 182. « ἌΠΕΡΑΛΗΣ »

Περὶ ἐνὸς Ἀπελλοῦ Χίου, ὄρα τὸν Κικέρωνα (Ἐπιστολ. πρὸς Ἄττικὸν Βιβλ. Α').

ΣΕΛΙΔΙ 190. « ΓΑΛΪΚΟΣ . . . ἐφεύρηκε τὸν τρόπον νὰ κολλᾷ (souder) ἐν » μετ' ἄλλο δύο κομμάτια σιδήρου, ὡς τὸ μετέφραζαν οἱ Γάλλοι πρὸς τοῦ Λαρχέρου, » ὅστις ἐξηγεῖ το, Σιδήρου κόλλησιν τοῦ Ἡρόδοτου, τὸρευσιν (incrustation) εἰς τὸν σί- » δηρον χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν διαφόρων σημείων, τὴν γαλλιστὶ λεγομένην damasquinure ».

Ὅτι κακῶς ἐρμηνεύει τὴν φράσιν ὁ LARCHER, γίνεται δῆλον ἀπὸ τὰς λέξεις τοῦ Πausανίου, ὅστις εἶδεν εἰς Δελφοὺς τὸ ὑποκρητηρίδιον, περὶ τοῦ οὐοίου λαλεῖ καὶ ὁ Ἡρόδοτος: « Τοῦτο Γλαύκου » μὲν ἐστὶν ἔργον τοῦ Χίου, σιδήρου κόλλησιν ἀνδρὸς εὐρόντος· ἔλα- » σμα δὲ ἕκαστον τοῦ ὑποθήματος ἐλάσματι ἄλλω προσεγῆς, οὐ » περόναις ἐστὶν ἢ κέντροις, μόνη δὲ ἡ κόλλα συνέχει τε καὶ ἐστὶν » αὕτη τῷ σιδήρῳ δεσμός (Φωκικ., Κεφ. 16). » Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Ἰερώνυμος λέγει: « Glaucus primus ferri inter se glutinum » excogitavit. » (Cron. Eus.). Τὸ ὑποκρητηρίδιον τοῦ Γλαύκου ἀναφέρει καὶ ὁ Πλούταρχος (περὶ τῶν ἐκλελοιπ. Χρησ.). Οὗτος ὁ Γλαῦκος ἐπεχειρήσθη πρῶτος νὰ ἐπιτελέσῃ συμφωνίαν τινὰ διὰ τεσσάρων δίσκων (Ζηνοβ. Παροιμ. 2, 91), ἀφ' οὗ διεδόθη καὶ ἡ παροιμία « Γλαύκου τέχνη », ἀναφερομένη ἀπὸ τὸν Πλάτωνα εἰς τὸν Φαίδωνα.

ΣΕΛΙΔΙ 251. « Σῆστρατος »

Οὗτος μετὰ τοῦ Ἐκατοδώρου κατεσκεύασε τὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τῆς Ἀλιφείρας, πύλεις τῆς Ἀρκαδίας, χαλκῶν τῆς Ἀθηνᾶς ἀνδριάντα, θαυμάσιον τόσον διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, ὅσον καὶ διὰ τὴν τέχνην καὶ μεγαλοπρέπειαν (Πολυβ. Ἱστορ., Δ').

Ὀμιλῶν ὁ κ. Κοραῆς περὶ τῶν ἀγαλματοποιῶν τῆς Χίου καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, ἦτον ἴσως τοῦ προκειμένου ν' ἀναφέρῃ τι καὶ διὰ τοὺς τέσσαρας περιφήμους χαλκίνοὺς ἵππους, οἵτινες μετεκομίσθησαν ἐκ τῆς Χίου ἀπὸ τὸν μικρὸν Θεοδόσιον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου γενόμενοι λάφυρον τῶν νικητῶν μετεφέρθησαν ἔπειτα εἰς Βενετιάν· ἐκ δὲ ταύτης εἰς Παρισίους, καὶ ἐκεῖθεν ἐπανῆλθον εἰς Βενετιάν (Ἰδ. τὴν περὶ τούτων διατριβὴν Α. Μουσοζύδου ἐκδοθεῖσαν Ἰταλ. καὶ Ἑλλ.).

ΣΕΛΙΔΙ 262. « Αἱ ἔως τῶρα ἀνοκαλυφθεῖσαι εἰς τὴν Χίον λιθικαὶ ἐπιγραφαὶ κ.τ.λ. »

Ἰπάρχουν ἀκόμη αἱ ἀκόλουθοι ὀκτώ, ἡ πρώτη τῶν ὁμοίων ἀναγινώσκειται τυπωμένη εἰς τὸ *Novus Thesaurus veterum inscriptionum* τοῦ MURATORI, τόμ. Β', σελ. 1· τὰς δ' ἄλλας ἐπτὰ, οὕσας ἴσως ἀνεκδότους, ἀντεγράψαμεν ἐξ ἐνὸς χειρογράφου, τὸ ὁποῖον πρὸ καιροῦ ἐλευθερίως μᾶς ἐκοινοποίησεν ὁ κ. Γ. Χρυσῆδης.

ΔΗΜΟΣ Ο ΧΙΩΝ Α. ΑΙΜΥΓΙΟΝ ΔΕΚΙΟΝ ΑΝΔΡΟΜΑΧΟΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΕΥΝΟΙΑΣ ΕΝΕΚΑ ΤΗΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ.

(Β.)

ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ : : :
ΕΚΑΤΑΙΟΝ ΕΡΜΙΠ
ΠΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗ
ΣΑΝΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ
ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΤΕΡΑΣ
ΑΡΧΑΣ ΚΑΙ ΔΕΙΤΟΥΡ
ΓΙΑΣ ΕΚΤΕΛΕΣΑΝΤΑ
ΑΥΡΑΔΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΕΚΑΤΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΥΡΑ
ΔΑΙΑΝΟΣ ΤΡΟΦΙΜΟΥ
ΟΙ ΣΥΝΑΡΧΟΝΤΕΣ
ΤΟΝ ΙΕΡΟΠΟΙΟΝ ΚΑΙ
ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΝ.

(Γ.)

: : : ΝΑΓΩΓΟΙ ΟΙ ΑΡΕΑΝΤΕΣ
: : ΠΥΡΕΑΝΔΡΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΣ
ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ ΘΕΟΦΩΝ ΜΗΤΡΟ
ΔΩΡΟΥ ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΔΙΚΟΥ
ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΑΤΤΑΛΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΣΙ
ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΣΩΣΟΣ
ΣΩΣΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥΣΙ ΤΟΝ ΣΥΝ
ΑΡΕΑΝΤΑ ΕΑΥΤΟΙΣ ΦΙΛΩΤΑΝ
ΜΗΤΡΩΝΟΣ ΧΡΥΣΩΙ ΣΤΕΦΑ
ΝΩΙ ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙ
ΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΥΣ.

(Δ.)

ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ
ΔΙΟΝΥΣΩΙ ΑΚΤΑΙΩ
ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΞΕ
ΝΙΩ ΙΟΛΛΑΣ ΙΟΛΛΟΥ
ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΠΙ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕ
ΣΤΕΡΟΝ ΑΝΕΣΤΗΣΕ.

(Ε .)

∴ ∴ ∴ ΦΑΕΣΟΔΑ ΜΕΓΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ∴

∴ ∴ ∴ ΤΟΝ ΑΥΤΗΣ ΠΑΤΕΡΑ ΕΡΑ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ΜΕΓΑΒΙΣΤΟΝ ΚΑΛΔΙΦΩΤΟΣ

∴ ∴ ∴ Ν ΘΕΟΙΣ ΜΕΓΑΛΟΙΣ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

(Σ .)

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

Τὰς ἄλλας δύο οὔσας πολλὰ ἐφαρμέναι παραλείπομεν. Ἡ μὲν, ἴσως ἐμμέτρως γραμμμένη, ἔχει δώδεκα στίχους, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναγινώσκονται μολις τινὲς λέξεις ὀλόκληροι, οἷον... «ἄνδρα Μένιπ... καθαρπασθέντα Χάρων... σκοτίους θαλάμους... ἀνύσαντα κελεύθους· ἡ δὲ ἔχει γεγραμμένους δεκαεπτὰ, εἰς τοὺς ὁποίους ἀναγινώσκονται λέξεις ὀλόκληροι αἱ ἐξῆς... «αὐτοῦ ὅσοι δ' ἂν τῶ... φυλασσέτω... μένουσαν... ἀποτίνειν... τῶν δ' ἄλλων Χίων... ἐπὶ βαρβαρισμῶ... μηδ' Ἀλκίμαχος... μάρτυρα... ἐμός τε φίλος... πληθεὶ τῶ... ὀλιγαρχίας...»

Ὁ κ. Κοραῆς ὥρισε τὴν Χιακὴν Ἀρχαιολογίαν μέχρι σχεδὸν μιᾶς ἑκατονταερίδος ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ τὴν παρέδωκεν εἰς τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς νέους γεννημένους εἰς τὴν Χίον ἢ ἀπὸ Χίους νὰ τὴν τελειοποιήσωσιν αὐτοί.

Τὸ ὅποιον ἔδωκε καλὸν παράδειγμα καὶ ἡ προτροπή του θέλουν τοὺς κινήσει ἀναμφιβόλως εἰς τὸ νὰ ἐπιχειρισθῶσιν ἐνθουσιῶντες τὸ ὠφέλιμον τοῦτο ἔργον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν φανῆ ὅτι ὁσῶς ἀποδίδουσι τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὴν μνήμην τῆς πατρίδος σέβας καὶ τιμὴν.

Ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία, ἡ τῶν Ἐνετῶν, Γενοσησίων καὶ Ὀθωμανῶν εἶναι αἱ πηγαι, εἰς τὰς ὁποίας δύνανται νὰ προστρέξωσιν, ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν ἱστορίαν τῆς Χίου ἂν τῶντι ἱστορίαν ἐμπορῇ τις πλέον νὰ ὀνομάσῃ τὴν ζῆρὰν διήγησιν τῶν δυσχιῶν ἐνὸς λαοῦ, ὅστις, ἐκπεσὼν τῆς ἀρχαίας του δόξης καὶ αὐτονομίας, βιάζεται νὰ μὲν ἀργὸς θεατῆς τῶν εἰς τὴν ἰδίαν του γῆν καὶ πρὸς κατάρτησιν αὐτῆς μεταξὺ τῶν ξένων γινομένων πολέμων.

A. M.

Γ'. ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.

Ἱστορία τῆς εἰσδρομῆς τῆς χολέρας εἰς τὴν Εὐρώπην (μετίφρασις).

Εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν εἰς Παρισίους, ἔγεινε λόγὸς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22 Νοεμβρίου περὶ ἀποστολῆς εἰς Ῥωσίαν μιᾶς ἐπιτροπῆς ἰατρῶν, οἵτινες ἤθελον παρατηρήσει τὰ τῆς χολέρας. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν ὁ ἰατρός κ. Μορώς Δεζιωννῆς ἀναγινώσκει μίαν διατριβὴν, ἐπιστηριζομένην εἰς ἀποδείξεις αὐθεντικὰς, περὶ τοῦ δρόμου καὶ τῆς προέδου τῆς χολέρας.

Τρεῖς φορές ἤδη, λέγει ὁ ἐντιμὸς ἀκαδημιακὸς, ἐβάδισεν ἡ λοιμώδης χολέρα πρὸς τὴν Εὐρώπην διὰ διαφόρων δρόμων. Κατὰ τὸ 1819, ἀπὸ τῆν Βεγγάλην εἰσαχθεῖσα εἰς τὰς νήσους τῆς Φράντσας καὶ τοῦ Βουρβῶνος, ἐφοβέρισεν ὅτι ἐμελλε νὰ ὀδεύσῃ πρὸς τὴν Εὐρώπην, καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτὴν διὰ τῶν πλοίων τῶν μετακομιζόντων τὰ προϊόντα τῶν Ἰνδιῶν ἀλλὰ τὰ ληφθέντα μέτρα φρονίμως εἰς τὸ Εὐέλπες ἀκρωτήριον ἐπρόλαβον τὸ κακόν.

Κατὰ τὸ 1821, διὰ τοῦ ἐμπορίου, τὸ ὅποιον ἔχει ἡ Βομβάη μὲ τὰ παράλια τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἐμβῆκεν ἡ χολέρα εἰς τὴν Βάσσοραν, ἀνέβη ἐκεῖθεν τὸν Εὐφράτην, διέβη τὴν Μεσοποταμίαν ἀκολουθοῦσα κατ' ἕγχοσ τὰς μετακομίσεις τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἐφάνη εἰς τὴν Συρίαν, ὅπου ὁ χειμὼν ἔδειξεν ὅτι τὴν ἔσβεσεν ἀλλ' ἀναφανεῖσα πάλιν τὴν ἀνοιξὴν δυνατωτέρα, ἐξωλόθρευσε τρία ἔτη τὰς πλειοτέρας πόλεις τὰς κατὰ τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, καὶ ἐσταμάτησε πρὸς καιρὸν ἀντικρυ τοῦ παραλίου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ. Κατὰ δὲ τὸ 1823 ἔπαυσε, πρὶν φθάσῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἥτις ἐν τοσούτῳ

προφυλάσσετε από μέτρα υγειονομικά, τὰ ὅποια ὁ ἐκεῖ ἀντιβασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ληφθῶσι κατὰ τὰς δοθείσας, ὁδηγίας ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τοῦ υγειονομικοῦ τῆς Γαλλίας.

Ἄν καὶ δύο φορές ὤρμησε πρὸς τὴν Εὐρώπην ἡ χολέρα διὰ τῶν ἄνω εἰρημένων δύο δρόμων, δὲν ἐδυνήθη μὲν τοῦτο νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν δι' ἄλλου τρίτου δρόμου, ὅστις ἦτο παράσχιμα τοῦ δευτέρου. Ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον τῷ ὄντι ἡ ἀρρώστια αὕτη δὲν ἐπῆρε μόνον τὸν δρόμον τοῦ Εὐφράτου, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον, ὅστις ἠνοίχθη εἰς μετακόμισιν τῶν πραγματειῶν ἀπὸ τὴν Βάσσοραν εἰς τὰ βορειότερα τῆς Περσίας· οὕτω δὲ ἐφθασεν εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, τῆς ὁποίας τὰ παράλια περιέτρεξε, καὶ ὑπερβαίνουσα τὰ χωρίζοντα τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην ὅρα ἐφθασεν εἰς τὸ Ἀστραχάνιον, ὅπου ἀνεφάνη κατὰ πρῶτον τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1823, καὶ συγχρόνως σχεδὸν ἐξέσπασε καὶ εἰς τὸν Ῥωσικὸν ποταμὸν, τὸν εἰς τὸν Βόλγαν ποταμὸν. Ἀλλὰ ἐν πρῶτον χρόνῳ, καὶ μέτρα αὐστηρὰ μετὰ ταχύτητος μεταχειρισθέντα, ἐπεριώρισαν τὴν φθορὰν καὶ ἐσῆυσαν τὴν σπορὰν τῆς ἀρρώστιας· τὴν κατόπιν ἀνοίξιν ἐφαίνετο πολλὰ ἀδύνατισμένη.

Ἀλλὰ περὶ τὰ μέσα τοῦ 1829 ἐξαίφνης ἡ χολέρα ἐξήφθη πάλιν εἰς τὴν Ὁρεμβούργην, καὶ ἕως τὸν χειμῶνα κατηφάνισε τὴν πόλιν ταύτην. Ἐμπορεῖ τις νὰ υποθέσῃ ὅτι εἰσῆλθη ἀπὸ τὰς μεγάλας συνοδίας, αἱ ὁποῖαι μετακομίζουσιν ἀπὸ τὴν Βουχάραν τὰς πραγματείας τὰς ἐρχομένας ἀπὸ τὸ Τίβητον, Κάβουλον καὶ τὴν Ἰνδοστάνην.

Φαίνεται ὅτι ἡ συνδρομὴ τοῦ κρύους καὶ τῶν υγειονομικῶν προφυλάξεων ἀντέκοψε τὴν περαιτέρω διάδοσιν τοῦ μολυσμοῦ· ἐπειδὴ ἠμπύρεσε νὰ γένη ἐρέτος τὸ πανηγύριον τοῦ Νοβογορόδου, ὅπου πωλοῦνται κυρίως αἱ πραγματεῖαι τῆς Ἀνατολῆς, τῶν ὁποίων ἡ ἀποθήκη εἶναι εἰς τὴν Ὁρεμβούργην.

Ἄλλη δευτέρα εἰσβολὴ τῆς χολέρας εἰς τὴν Περσίαν ἔγινε κατὰ τὸ 1829 διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἔγινε καὶ ἡ κατὰ τὸ 1825. Τὴν πρῶτην φορὰν ἡ Τεχεράνη, ὅπου ἐκατοῖκι ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας, προφυλάχθη ἀπὸ τὸν μολυσμὸν διὰ τελείας ἀκοινωνησίας μετὰ τὰ λοιτὰ μέρη καὶ μονώσεως. Κατὰ τὸ 1829 παρβλέφθησαν τὰ υγειονομικὰ μέτρα, καὶ ἡ Τεχεράνη κατερημώθη ἀπὸ τὴν ἀρρώσταν·

ἥτις, ἀποκοιμηθεῖσα τρόπον τινὰ τὸν χειμῶνα, ἐξύπνησε τὴν ἀνοίξιν μετὰ νέαν ὄρμην, καὶ ἐξηπλώθη ἕως τὴν Κασπίαν θάλασσαν, περιελαθοῦσα τὰ παράλια αὐτῆς. Ἀφ' οὗ δ' ἐφθασεν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κούρου, ἀνέβη τὸν ποταμὸν τοῦτον καὶ ἐφθασεν εἰς τὴν Τιφλισίαν, ὅπου ἐφάνη τὴν 8 Αὐγούστου 1830, καὶ ἀπὸ τὴν 11 ἕως τὴν 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐθέρισε 238. Ἐκαίαν λιτανείας ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν θείαν ὀργήν· καὶ φαίνεται ὅτι, διὰ τὴν γενομένην πλειοτέραν ἐπιμιξίαν τοῦ λαοῦ, ἠῆξεσε τὸ κακὸν τόσον, ὥστε τὴν σήμερον οἱ κάτοικοι ἀπὸ 30 χιλ. κατήντησαν νὰ μείνωσιν ὀκτακισχίλιοι, καὶ ἀκόμη τὸ μῶλυσμα δὲν ἐκόπη ἐντελῶς.

Ἡ ἐπιδημία, τὴν ὁποίαν εἶδαμεν ἀνωτέρω κατατρέχουσαν τὰ παράλια τῆς Κασπίας θαλάσσης ἕως εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κούρου, ἠκολούθησε νὰ προχωρῇ κατ' αὐτὴν τὴν διεύθυνσιν, προσκολλημένη κατόπιν τῶν ἐμπορῶν τῶν Περσικῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τῶν κατοικούντων τοὺς πλησίον τοῦ Βόλγα κειμένους τόπους. Κατὰ τὴν 31 Ἰουλίου ἀνεφάνη εἰς τὸ Ἀστραχάνιον, ὅπου εἰς δέκα ἡμέρας ἐκτύπησε 1,229 ἀνθρώπους, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 433 ἀπέθανον τὴν 17 Αὐγούστου, καθ' ἣν ἡμέραν εἶναι μνηολογημένοι αἱ ἐξ ἐκείνης τῆς πόλεως ἐλθοῦσαι ἐπίσημοι εἰδήσεις.

Ἀπὸ τὸ Ἀστραχάνιον ἡ χολέρα ἐπροχώρησεν, ἀναβαίνουσα τὸν Βόλγαν, ἕως εἰς τὸ μέρος, ὅπου οὗτος ὁ ποταμὸς ἐνόηται μετὰ τὸν Τανάιν, καὶ ἐκεῖθεν ἐπῆρε δύο δρόμους· ἕνα, καταβαίνουσα τὸν Τανάιν ἕως εἰς τὸ Ταϊγάνιον εἰς τὴν Μαιώτιδα, ὅθεν τὰ ναυτικὰ πλοῖα τὰ Ῥωσικὰ τὴν μετέφερον εἰς τὴν Σεβαστόπολιν, εἰς τὴν ἄκρην τῆς Κριμαίας· ἄλλον δὲ δρόμον, ἀκολουθοῦσα ν' ἀναβαῖναι τὸν Βόλγαν καὶ τὰ εἰς αὐτὸν γινόμενα σημαντικώτερα ποτάμια, διεδύθη ἕως εἰς τὴν Μόσχαν.

Φαίνεται δὲ ὅτι ἐφανερῶθαι εἰς ταύτην τὴν πόλιν κατὰ πρῶτον τὴν 28 Σεπτεμβρίου, δύο μηνὸς δηλαδὴ μετὰ τὴν εἰς τὸ Ἀστραχάνιον ἐμφάνισιν τῆς, καὶ εἰς ἕν ἀπέστημα 350 λευγῶν περίπτου. Ἀμέσως ἐλήφθησαν ὅλα τὰ λαμβανόμενα μέτρα καὶ διὰ τὴν πανώλην, πλὴν ματαιῶς· διότι εἰς 34 ἡμέρας, ἀπὸ τὴν 28 Σεπτεμβρίου δηλαδὴ μέχρι τῆς 4 Ὀκτωβρίου, ἐκτύπησεν ἡ χολέρα 3,542 ἀνθρώπους, ἐξ ὧν 1,771 ἀπέθανον, ἦσαν τὸ ἕμισυ τῶν ἀρρώσθησαντων.

Ο κ. Μορώς στοχαζόμενος μετά προσοχῆς τὰς κυριωτέρας περιπτώσεις τῆς εἰσδρομῆς τῆς χολέρας εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν Ῥωσίαν, καὶ παράβαλλον αὐτὰς μὲ τὰς ἀποκτηθείσας πληροφορίας ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν τῆς φορᾶς τῆς ἀρρώστιας ταύτης εἰς τοὺς διαφόρους τόπους τῆς Ἀσίας, καταντᾷ νὰ νομίξῃ·

α. Ὅτι εἶναι ἐλπὶς μὴπως τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος, εἰς τὰς ῥωσικὰς ἐπαρχίας τὰς κειμένας μεταξὺ τοῦ 45 καὶ 58 βαθμοῦ τοῦ πλάτους, κόψῃ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς λοιμώδους χολέρας·

β. Ὅτι πάλιν ἐξεναντίας ἄπειρα παραδείγματα σταθερὰ δίδουσι ὑποψίαν, μὴπως τὸ μολυσμα κοπάσῃ τὸν χειμῶνα καὶ ἀναφανῇ πάλιν τὴν ἀνοιξίαν·

γ. Ἄν κατὰ δυστυχίαν τὸ δεύτερον τοῦτο συμβῆ, τότε ἐνδέχεται, διαδιδόμενη ἡ ἀρρώστια κατὰ πλησιασμόν, νὰ περιτρέξῃ ὅλην τὴν Εὐρώπην, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ εἰς Πετρούπολιν Ἀγγλικοῦ πρεσβευτοῦ· καὶ ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται τόσον πιθανωτέρα, ὅσον τὸ μολυσμα θέλει λαμβάνει νέαν δύναμιν διαβαῖνον εἰς κλίματα θερμότερα ἀπὸ τὰ τῆς Ῥωσσίας.

Τελειόνων τῆς διατριβῆς του τὴν ἀνάγνωσιν ὁ κ. Μορώς κόμνει καὶ τὴν ἐξῆς παρατήρησιν·

Ὅτι ἡ κίνησις τῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Ῥωσίαν μᾶς δίδει νέαν αἰτίαν ἀνησυχίας καὶ φόβου. Τὰ στρατεύματα ταῦτα, διατρίψαντα εἰς τὰς μολυσμένας ὑπὸ τῆς χολέρας ἐπαρχίας, στέλλονται τώρα εἰς τὴν Ποδολίαν καὶ Βολυνίαν πρὸς τὰ σύνορα τὰ αὐστριακά. Εἶναι δὲ γνωστὸν εἰς ὅλους, ὅτι εἰς τὴν Ἰνδιάν ἢ μετάβασις τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων διέδασε τὴν χολέραν ἀπὸ τὸν Ἰνδὸν ἕως τὸν Γάγγην, καὶ ἀπὸ τὸ Κομορίνον ἀκρωτήριον ἕως εἰς τὸν Καύκασον.

* Κατὰ τὰς διδομένας ὑπ' ἄλλων ἐφημερίδων εἰδήσεις, μία ἐπιτροπὴ ἰατρῶν ἐστάλη παρὰ τῆς Προυσίας διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὴν χολέραν εἰς Ῥωσίαν, καὶ ἄλλη ἐτοιμάζεται νὰ πεμφθῇ παρὰ τῆς Αὐστρίας.

Ὁ περίβλεπτος ἱστορικὸς Γοττιγγαῖος Heeren ἀνέγνωσεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μίαν διατριβὴν, εἰς τὴν ὁποίαν συγκρίνει τὴν χολέραν μὲ τὸ μαῦρον θανατικόν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰσῆλθε εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν 14 αἰῶνα.

Οἱ πλειότεροι τῶν ἰατρῶν τῆς Ἀγγλίας ὁμολογοῦν ὅτι ἡ περιγραφὴ, τὴν ὁποίαν ὁ Συδενάμης ἔκαμεν εἰς Λόνδραν, κατὰ τὸ 1669 καὶ 1676, τοῦ ἐπιδημικοῦ ἐμετοῦ, ἐσυμφῶνει κατὰ πάντα μὲ ὅσας παρατηρήσεις ἔκαμαν καὶ αὐτοὶ περὶ τῆς χολέρας εἰς τὰς Ἰνδίας. Φαίνεται ἀπὸ μίαν περιγραφὴν εὐρεθεῖσαν εἰς τὴν Σανσκριτικὴν γλῶσσαν, ὅτι πρὸ χρόνων ἐγνωρίζετο ἡ ἀσθένεια αὕτη εἰς τὰς Ἰνδίας. Μετὰ τὸ 1770 ἤρχισε πάλιν νὰ γίνεται μυνεία αὐτῆς εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους, ὅπου ἐφάνη σποράδην κτυπῶσα τοὺς κατοίκους μέχρι τοῦ 1817, ὅτε φαίνεται ὅτι ἔλαβε δύναμιν καὶ ἔκτασιν ὅσας ποτὲ προτοῦ δὲν εἶχε λάβει.

Οἱ ἰατροὶ οἱ τυγχόντες εἰς τοὺς διαφόρους τόπους, τοὺς ὁποίους κατέτρεξεν ἡ ἀρρώστια αὕτη, ἐπρότειναν διάφορα ἰατρικὰ· πλὴν, κατὰ δυστυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος, κἀνεν δὲν ἐφάνη ἕως τὴν σήμερον εὐστοχον. Ἡ Ῥωσσία ἐπρόβαλε 25 χιλ. Ρουβλίον ἀνταμοιβὴν εἰς τὸν ὅστις γράψῃ περὶ τῆς θεραπείας ταύτης τῆς νόσου.

ΦΥΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

* Ἀποτελέσματα τοῦ μουσικοῦ ἤχου εἰς τινα ζῷα.

Τὸ ὄργανον τῆς ἀκοῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς τὰ πλειότερα τῶν λοιπῶν μαστοφόρων ζῶων σύγκειται ἀπὸ τρία μέρη· α' τὸ ἐξωτερικόν, τὸ ὁποῖον κοινῶς ὀνομάζομεν αὐτίον ἢ κόγχην τοῦ αὐτίου μὲ τὴν ὀπὴν ὀμοῦ· β' τὸ μεσαῖον μέρος τὸ ὀνομαζόμενον τυμπανον διὰ τὴν ὁποίαν ἔχει ἀναλογίαν μὲ τὸ εἶδος τοῦ τυμπανιστικοῦ ὄργανου· καὶ γ' τὸ ἐσωτερικόν, συγκείμενον ἀπὸ διαφόρους κοιλότητας, αἱ ὁποῖαι μὲ κοινὸν ὄνομα λέγονται λαβύρινθος. Ἡ κόγχη σχηματιζομένη ἀπὸ τὸ δέσμα, ἓνα ἰνώδη γόνδρον, δέματα καὶ μύας, χρησιμεύει εἰς συναγωγὴν, τῶν ἠχητικῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἀκτίνων, αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς ὀπῆς προσβάλλουσιν εἰς τὸν ἐμπροσθινὸν ὕμένα τοῦ τυμπάνου. Εἰς τούτου δὲ τὸ κουτίον, ἀποπερατούμενον εἰς τὸν λεγόμενον τοῦ Εὐσταθίου σίφωνα, ὅστις καὶ οὗτος φθάνει ἕως ἀνωθεν τοῦ φάρυγγος ἀνοιγόμενος, εἶναι 4 κοκκαλάκια συνεχόμενα συνάλληλα, καὶ ἐκ τοῦ σχήματός των ὀνομαζόμενα, σφύρα, ἄκμων, φακοειδὲς καὶ ἀναβολεύς. Τούτου ἡ βάσις συναρτᾶται μὲ τὸν ὕμένα τὸν κλείοντα τὴν εἰς τὴν

πλευράν τοῦ κυτίου ἀνοιγομένην εἰς τὸν πρόδομον τοῦ λαβυρίνθου ὡσεὶ θυρίδα. Ὁ δὲ λαβύρινθος ἔχει τὸν πρόδομον, τὸν κοιλίαν (κοινωνοῦντα μὲ τὸ τύμπανον διὰ τῆς ἄλλης θυρίδος τῆς λεγομένης στρογγύλης) καὶ τοὺς ἡμικυκλικούς ὄχετους, ὑπεστρωμένους ὡς ὅλος μὲ λεπτότατον ὑμένα καὶ γεμάτος σχεδὸν ἀπὸ ἐν ὑγρὸν, εἰς τὸ ὅποιον μέσα εἰσχωρεῖ καὶ ἐξαπλώνεται τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον. Ἐκ τῆς τοιαύτης κατασκευῆς τοῦ αὐτίου κατανοεῖται εὐκόλως, ὅτι οἱ ἡχητικοὶ κυματισμοί, προσβάλλοντες τὸν ὑμένα τοῦ τυμπάνου, διαπορθεύονται, διὰ τοῦ περιεχομένου εἰς αὐτὸ ἀέρος καὶ τῶν συνεχόμενων 4 μικρῶν κοκκαλιδίων, εἰς τὸν λαβύρινθον, καὶ διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑγροῦ εἰς τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον. Εἰς τὰ ζῶα τῶν κατωτέρων κλάσεων δὲν συγκρατεῖται τὸ ἀκουστικὸν σκεῦασμα ἀπὸ τὰ προειρημένα τρία μέρη. Διότι, διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ τῆς ἀκοῆς τὸ αἶσθημα, ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἶναι τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον ἐξαπλούμενον μέσα εἰς ἐν ὑγρὸν ἢ δὲ περαιτέρω συνθεσις, ἢ τελειοποιήσις καὶ ἢ τροποποιήσις τοῦ ὄργανου, καταστήνει διάφορον, ἐντονωτέραν καὶ ἐντελεστέραν τῶν διαφόρων ἡχων τὴν αἴσθησιν (*).

Εἰς τὸ αὐτίον τοῦ ἀνθρώπου τὸ σχῆμα τοῦ ἀκουστικοῦ τυμπάνου εἶναι στρογγύλον, ὥστε αἱ ἴνες τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ὑμένους ἔρχονται κατ' ἀκτῖνας ἀπὸ τὸ κέντρον εἰς τὴν περιφέρειαν, καὶ ὅλαι εἶναι ἰσομήκεις. Ὁ κ. Ε. Ὁμπερτ παρητήρησεν ὅτι εἰς τὸ αὐτίον τοῦ ἐλέφαντος, τοῦ ὁποίου τὸ τύμπανον εἶναι ὡσείδες, αὐταὶ αἱ ἴνες εἶναι ἄνισοι, πηρόμοιοι μὲ τὰς ἀκτῖνας τὰς ἐξαγομένας ἀπὸ τὴν ἐστίαν μιᾶς ἐλλείψεως. Διὰ τὸν σχηματισμὸν, τὸν ὅποιον ἔχει τὸ ἀνθρώπινον αὐτίον, γίνεται τοῦτο θαυμασιῶς ἐπιτήδειον εἰς τὴν αἰσθησιν τῆς μουσικῆς ἁρμονίας· εἰς δὲ τὸ τοῦ ἐλέφαντος, αἱ ἴνες αἱ μακρόταται καταστῆναι εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Ε. Ὁμπερτ, ἐπαισθητὰς καὶ τὰς παραμικροτάτας δυνάμεις. Διὰ νὰ ἐβεβαιώσῃ διὰ πείρας, γενομένης εἰς

(*) Ἐκ πείρας ἐβεβαιώθησαν οἱ ἰατροὶ ὅτι ὁ ἡμῶν τοῦ τυμπάνου καὶ τὰ 3 πρῶτα κοκκαλιδία, ἀν ἀπολεσθῶσιν ἢ πάθωσιν ἔκ τινος ἀβρῶστιας, ἢ κώφωσης δὲν συμβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀν μόνον ὁ ἡμῶν, ὁ κλειῶν τὴν ὀπὴν τὴν στρογγύλην καὶ ὁ ἀναβολεῖς, ὁ κλειῶν τὴν ὡσεὶ θυρίδα, ὑπάρχουσι σώει καὶ ἀελαβεῖς. Ἄν δ' ἐξεναντίας πάθῃ οὗτος καὶ ὁ ἡμῶν ὁ κλειῶν τὸν λαβύρινθον, ὥστε νὰ ἐκχυθῇ τὸ εἰς αὐτὸν περιεχόμενον ὑγρὸν, τότε κωφαίνεται ὁ ἄνθρωπος. Παρρησιῶς λέγουσιν ὅτι ἐπέρχεται ἡ κώφωσις, καὶ ὅταν φραγθῇ ὁ εἰς τὸν φάρυγγα ἀνοιγόμενος εὐσταθιανὸς αἴφων, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσέρχεται καὶ ἐξερχεται ὁ ἀήρ εἰς τὸ κυτίον τοῦ τυμπάνου.

ἐλέφαντα, τὸ περιέργον τοῦτο φαινόμενον, μετέφεραν εἰς τὸ θηριοτροφεῖον ἐν κλαβίριον. Οἱ φθύγγοι οἱ πλέον ὑψηλοὶ ἐφάνθησαν μάλιστα ὅτι ἐπληξάν τὴν ἀκοὴν τοῦ ἐλέφαντος· ἀλλ' οἱ χθαμαλοὶ ἐξεναντίας ἐκίνησαν ζωηρῶς τὴν προσοχὴν του. Εἰς δὲ τὴν ἀκοὴν τοῦ μεγάλου λέοντος, τοῦ ἐν τῷ θηριοτροφείῳ εὐρισκομένου, οἱ ὄξει φθύγγοι τοῦ κλαβιρίου ἔκαμαν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, τὸ νὰ τὸν κινήσωσι δηλ. εἰς μεγάλην ἔκστασιν. Ἀλλὰ μάλιστα ἤγγισαν τὰς τῶν χθαμαλῶν φθύγγων χορδὰς, καὶ εὐθὺς ὁ λέων ἐπετάχθη ὄρθιος μὲ ὀρμὴν τὰ ὀμμάτια του ἐσπινθηροβόλουσαν· ἐβάλλεν ὅλας του τὰς δυνάμεις διὰ νὰ κόψῃ τὰς ἀλύσεις του· ἐκτύπη μὲ τὴν οὐρὰν του τοὺς λαγόνους του, καὶ ἐφαίνετο τὸσον παρωξυμμένος ἀπὸ μιᾶν ἀκάθεκτον μανίαν, ὥστε αἱ παρευρεθεῖσαι γυναῖκες πρὸς θεῶν ἐξηράνθησαν ἀπὸ τὸν φόβον των. Ὁ λέων ἐβρυχάτο φρικτῶς· καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ συμπτώματα τῆς μανίας του ἔπαυσαν, εὐθὺς ἀφ' οὗ κατεπαύθη καὶ ἡ μουσική. Ὁ κ. Ε. Ὁμπερτ παρητήρησεν ἀνάλογον ὄργανισμὸν εἰς τὰ ἄλλα, εἰς τὰ κερασφόρα ζῶα, εἰς τὰ ἐλαφοειδῆ, εἰς τοὺς λαγούς καὶ εἰς τὰς γάτας.

I. K.

Δ'.

ΤΕΧΝΑΙ.

Βιομηχανία (εφευρέσεις). Νέα σκευασία ἀκουστος.

Εἰς Λόνδρον καὶ εἰς Παρισίους ἔκαμνεν ἑνὸς πειράματα πρὸ ὀλίγου ὁ ἱππότης Ἀλδίνης, σκοπεύων νὰ εὕρῃ τὸν τρόπον πῶς οἱ σβένοντες τὰς πυρκαϊὰς νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὰς φλόγας τοῦ πυρὸς, ὅταν ἀναγκάζονται νὰ ἦναι πλησίον αὐτοῦ, ἀγωνιζόμενοι ν' ἀποκόψωσι τὰς προόδους του. Πρὸς τοῦτο ἐπενόησε μιᾶν ὀλόκληρον ἐνδυμασίαν ἐξ ἁμιάντου (1), κατασκευασμένην καὶ ἐπικαλυπτομένην μὲ διάπλεγμα μεταλλικόν, χρησιμεύον εἰς τὴν διάρρηξιν ἢ μόνωσιν τῆς φλογός. Ἀλλ' ἂν καὶ ἡ εφευρέσις αὕτη ἔχῃ ἀναντιρρήτον τὸ ἀποτέλεσμα, εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ἀδύνατον σχεδὸν νὰ δοθῇ μία τοιαύτη

(1) Ἅμιαντος εἶναι ὄρυκτον ἐκ τῶν λιθοδῶν, ἔχον ἰσὴν ἰνώδη. Οἱ Ἕλληες ἐγνώριζον τὴν τέχνην νὰ νήθωσι τὰς ἰνάς του καὶ νὰ ὑφαίνωσι πανία, τὰ ὅποια ἦσαν ἀκαυστα, καὶ ἐπλύνοντο θαλλόμενα μέσα εἰς τὴν φωτιάν. Εἶναι κοινὴ γνώμη ὅτι οἱ παλαιοὶ ἔκαμον μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ὑφάσματα τῶν νεκρῶν τὰ σώματα, ὥστε ἡμῶν νὰ ἀναζῶσι τὴν σπῆκην των, τὴν ὅποιαν ἐβάλλον εἰς κάλπας, κ.τ.λ.

ένδυμασία εἰς καθένα τῶν πλησιαζόντων εἰς τὰς φλόγας πρὸς σβέσιν τῆς πυρκαϊᾶς· διότι αἱ ὕλαι, ἐξ ὧν κατασκευάζεται ἡ ένδυμασία, εἶναι πολλὰ ἀκριβαί. Ὁ Ἰππότης Ὀριγγος, χιλιάρχος τοῦ σώματος τῶν καταπυραντῶν (pompiers) τῆς Ρώμης, εὗρηκε καὶ ἔβαλεν εἰς πρᾶξιν ἄλλον τρόπον εὐθηνότερον μὲν, ἀλλ' ἐπίσης συντελεστικὸν ὡς τὸν τοῦ Ἀλδίνη.

Ὁ Ὀριγγος, καταγινόμενος πολλοὺς χρόνους εἰς πολλὰς ἐρεῦνας περὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ τοῦ διοργανισμοῦ τῶν νυκτερινῶν φυλακῶν τῆς παλαιᾶς Ρώμης, εὗρηκεν ὅτι ἐκείνους τοὺς καιροὺς ἐμεταχειρίζοντο εὐστόχως κατὰ τῶν πυρκαϊῶν νερὸν μεμιγμένον μὲ ὄξυδιον καὶ ἄργιλλον· ὅθεν ἠθέλησε νὰ κάμη τὴν δοκιμὴν, διὰ νὰ βεβαιωθῇ. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ γρησις τοῦ ὄξυδιου δὲν τοῦ ἐσύμφερε, διότι ἦτο πολλὰ ἀκριβὴν, ἀντικατέστησεν ἀντὶ τούτου ἐν διάλυμα στυπτηρίας, καὶ ἔκαμεν οὕτω τὴν δοκιμὴν του. Ἐβαλεν εἰς δύο μεγάλους κάδους ἴσης χωρητικότητος, πίσσαν τερεβενθίνην, φλοιούς δένδρων καὶ ἄλλας ὕλας καυσιμωτάτας, καὶ τοὺς ἔστησεν ὀρθοὺς ἐπάνω εἰς τρίποδας, διὰ νὰ γίνεταί τοῦ ἀέρος τὸ ἀναρρίπισμα ἐλευθερώτερον· ἔπειτα ἔγειναν καὶ αἱ ἄλλαι ἐτοιμασίαι αἱ πρέπουσαι, καὶ ἔδωκε φωτιὰν εἰς τοὺς δύο κάδους συγχρόνως. Ὅταν δὲ μετὰ τινα λεπτὰ ἐξήφθησαν καλῶς αἱ εἰς αὐτοὺς ὕλαι, ἐπρόσταξεν ὁ ἀξιωματικὸς νὰ διευθύνωσι ταῦτο χρόνως ἐπάνω εἰς καθένα τὸν κρουὸν μιᾶς τῶν προετοιμασμένων δύο ἴσων ἀντλιῶν. Ἀλλ' εἰς μὲν τὴν μίαν τὸ νερὸν ἦτο καθαρὸν καὶ ἀμιγές· εἰς δὲ τὴν ἑτέραν, κεκορεσμένον μὲ ἐν δυνατὸν διάλυμα στυπτηρίας καὶ ἄργιλλου. Διὰ τῆς ἐνεργομένης διὰ τοῦ καθαροῦ νεροῦ, κατωρθώθη ἡ ὕλοτελής σβέσις τοῦ πυρὸς εἰς 3 λεπτὰ καὶ 27 δευτέρα μὲ 35 κάδους νεροῦ. Διὰ δὲ τῆς ἑτέρας, τῆς ἐχούσης τὸ διάλυμα, ἔγεινεν ἡ ἐνέργεια πολὺ ὀγλιγωρότερα· διότι ἡ ὕλοτελής σβέσις τοῦ πυρὸς κατωρθώθη εἰς 47 λεπτὰ μὲ μόνους πέντε κάδους νεροῦ. Τὸ κατόρθωμα τοῦτο μᾶς πείθει ἀδιστακτως, ὅτι εἶναι ἐπικερδესτάτη ἡ γρησις τοῦ τοιούτου μίγματος πρὸς σβέσιν τῶν πυρκαϊῶν· διότι τὸ μικρὸν ἔξοδον, τὸ γινόμενον διὰ τὴν διαλυομένην εἰς τὸ νερὸν στυπτηρίαν καὶ ἄργιλλον, ὑπερανταμείβεται διὰ τῆς ὀγλιγωρότητος, μὲ τὴν ὁποίαν καταβάλλεται ἡ ὀρμὴ τοῦ πυρὸς.

Ἐν ᾧ ἐγίνετο ἡ ἀνωτέρω πρᾶξις, ὁ ἀξιωματικὸς Ὀριγγος παρετήρησεν ὅτι ὁ καταπυραντῆς, ὁ κρατῶν τὸν σίφωνα, δι' οὗ ἐξέρρεε

τὸ μεμιγμένον νερὸν, ἠδύνατο εὐκολώτερον ἀπὸ τὸν ἄλλον νὰ πλησιαζῇ εἰς τὸν καιόμενον κάδον· δὲν ἐδίστασε δὲ ν' ἀποδώσῃ τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα εἰς τὴν ιδιότητα τὴν ἀντικαυστικὴν τοῦ μεμιγμένου νεροῦ. Ἀφ' οὗ ἐνόησε τοῦτο, ἐξεύρων προσέτι ἐκ τῶν φυσικῶν θεωριῶν ὅτι τὰ μάλλινα ὑφάσματα καὶ τὰ ἄλατα εἶναι κακοὶ πυραγωγοί, ἀπεφάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σύστημα τοῦτο τροποποιημένον εἰς μίαν σκευασίαν (appareil) ἐπιτηδείαν νὰ προφυλάσῃ τοὺς καταπυραντῆλας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν ἐνέργειαν. Ταῦτα λοιπὸν στοχασθεὶς, παρήγγειλε νὰ τοῦ κατασκευάσωσι δύο ένδυμασίας ὀλοκλήρους καὶ ὑποδήματα καὶ χειρόκτια ἀπὸ τσόχαν ποταπὴν, καὶ δύο κουκούλας μὲ δύο προσωπίδας ἀπὸ τὸ αὐτὸ ὑφασμα. Τὰ διανοίγματα τῆς προσωπίδος, τὰ ἀντικρύζοντα εἰς τὰ ὀμμάτια, εἶχον ἐπικείμενα ὑαλῖα τοῦ ὠρολογίου, τὰ ὅποια ἐκρατοῦντο ἔσωθεν μὲ ἐν διάπλεγμα σύρματος· τὸ δὲ διάνοιγμα τὸ ἀντικρύζον εἰς τὸ στόμα ἐστυπνόνετο μὲ λεπτὸν σφογγάριον, διὰ νὰ σμικρύνεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ἐξερχομένου ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Τὰς δύο εἰρημένας ένδυμασίας ἀφῆκε νὰ καταποτισθῶσι, βουτῶν αὐτὰς κατ' ἐπανάληψιν, καὶ μετὰ πολλῶν ἡμερῶν παρέλευσιν, μέσα εἰς διάλυμα, ἀρκετὰ δυνατὸν, θεϊκῆς στυπτηρίας καὶ θεϊκῆς τιτάνου, καὶ μετὰ ταῦτα τὰς ἐβούτησε, κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον μὲ τὸν ἀνωτέρω, εἰς θερμοαινόμενον ἐπὶ ὀλίγης φωτίας σαπουνόνερον. Ἐπειτα, ἀφ' οὗ μετὰ πολλὰς δοκιμασίας, γενομένας ἰδίως, ἐπέισθη ὅτι εἶχον αἱ δύο αὐταὶ σκευασίαι τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ μὴ καίωνται, ἀπεφάσισε νὰ κάμη τὴν δοκιμασίαν καὶ δημοσίως. Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα τὴν ὁποίαν ἔκαμε παρατήρησιν ὁ ἐφευρετής· ὅτι ὅσω πλείοτερον στυγνὴ ἦτο ἡ σκευασία, τόσο ὀλιγώτερον διεπερνᾶτο ἀπὸ τὴν θερμὴν τοῦ πυρὸς.

Διὰ νὰ ἐκτελέσῃ δὲ τὴν δοκιμὴν ταύτην, ἔκαμεν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀμφιθεάτρου, τοῦ ὀνομαζομένου Κόρκα, ἕνα ὑψηλὸν σωρὸν ξύλων κωνοειδῆ, εἰς τὸν ὅποιον ἔβαλε καὶ πολλὰς βᾶβδους σιδηρᾶς· ἔπειτα ἰδιώρισε ν' ἀνάψωσι τὸν σωρὸν, παρόντων καὶ τῶν προφασσώρων Κάρπη, Βαρλόκκη καὶ Φόλκη, καὶ ἄλλων πολλῶν ἀξιωματικῶν ἄχρωματοποιῶν. Ὅτε δὲ ἐξήφθησαν μεγαλώταται αἱ φλόγες, ἔδωκε προσταγὴν ὁ ἀξιωματικὸς Ὀριγγος εἰς τοὺς δύο καταπυραντῆλας, τοὺς ένδεδυμένους τὰς προετοιμασμένας, ὡς προεἶπαμεν, σκευασίας, νὰ θράμωσι μέσα εἰς τὴν πυρὰν, καὶ νὰ ἐκβάλλωσι τὰς εἰς τὸ μέσον

αὐτῆς εὕρισκομένης ράβδους τοῦ σιδήρου ὄντος πετυρακτωμένου. Οἱ δύο προσταχθέντες, ἔχοντες πᾶσαν πεποιθήσιν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἀρχηγοῦ των, ὁρμῶσι θαρράλεοι μέσα εἰς τὰς φλόγας· παραμερίζουν τοὺς ἀναμμένους δαυλοὺς· ἀρπάζουν τὰς πετυρακτωμένας σιδηρᾶς ράβδους, καὶ ἐπανελθόντες τὰς ρίπτουσιν ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας τῶν θεατῶν· ἔπειτα ἐπιστρέψαντες πάλιν εἰς τὴν πυρὰν, ἐπροσποιοῦντο ὅτι ἔκαμον διαφόρους διαχειρίσεις εἰς διάστημα 14 ἢ 15 λεπτῶν, χωρὶς νὰ αισθανθῶσι παραμικρὸν ἀποπνιγμὸν, οὐδὲ παραμικροτάτην περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σφυγμῶν των πείραξιν. Ὁ ἰατρὸς Φόλκης, ὅστις εἶχε βεβαιωθῆ, πρὶν ἔμβωσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν πυρὰν, περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σφυγμῶν των, ἐπληροφορήθη ὅτι πρὶν τῆς εἰσόδου των ἔσφυζον 65—70 εἰς ἓν λεπτὸν, καὶ μετὰ τὴν ἐξοδὸν των ἀπὸ τὴν πυρὰν 120—130.

Ἐὰν συγκρίνωμεν τὴν σκευασίαν τοῦ Ἰππότου Ἀλδίνη μετὰ τὴν τοῦ χιλιάρχου Ὀρίγγου, θέλει εἶσθαι εὐκόλον νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι, ἂν καὶ ὁ ἀμιάντος ἦναι ἐκ φύσεως ἄκαυστος, διαπερᾶται ὅμως ὑπὸ τοῦ θερμικοῦ (calorique) εὐκολώτερον παρὰ τὸ μάλλινον ὕφασμα, καὶ μάλιστα ὅταν τοῦτο ἦναι διαποτισμένον ἀπὸ τι ἀλατῶδες σύνθεμα· καὶ ὅτι ἐπομένως καὶ ὁ καταπυρᾶντλης, ὁ φορῶν σκευασίαν κατασκευασμένην ἀπὸ τὸ τοιοῦτον ὕφασμα, θέλει προφυλαχθῆ κάλλιον ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν ἐνέργειαν. Ἐκτὸς τούτου, θέλει εἶσθαι καὶ εὐκινή-
 τότερος· διότι τὸ ἀλυσιδωτὸν ἐπανωφόριον, τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλδίνη ἐφευρεθὲν, πρέπει ἐξ ἅπαντος νὰ δυσκολεύῃ τὰ κινήματα. Τέλος, ὡς πρὸς τὴν οἰκονομίαν, εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ἀμιάντου, ἡ τέχνη τοῦ ὑφάσματος τοῦ ὁποίου ἀκόμη δὲν γνωρίζεται καλῶς, εἶναι ἀσυγκρέτῳ λόγῳ μεγαλητέρα παρὰ τὴν τῆς ποταπῆς τσόχας. Ὁ χιλιάρχος Ὀρίγγος ἐφανέρωσε καὶ διὰ πόσον ἐμποροῦν νὰ γένωσιν εἴκοσι σκευάσματα ὀλόκληρα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ εἰς ἀγορὰν τῶν ἀλάτων. Ὅλον δὲ τὸ ἐξοδὸν τοῦτο δὲν ὑπερβαίνει τὰ 180 ῥωμαϊκὰ σκοῦδα, τουτέστι διὰ ἑννέα σκοῦδα γίνεται τὸ καθὲν (48 φρ. 60 ἐκ. ἢ 52 φοῖν.)· εἰς τρόπον ὅτι καθεὶς ἐμπορεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δοκιμασίαν, ἂν τὰ ἀποτελέσματα τῆς γενομένης εἰς τὴν Ῥώμην δὲν τοῦ φαίνωνται ἰκανῶς καταπειστικά. Ἀλλ' οἱ παρόν-
 τες εἰς τὴν δοκιμὴν σοφοί, ὁ σημαντικὸς ἀξιωματικὸς ὁ διατάξας αὐτὴν, καὶ τὸ ἀναφέρον αὐτὴν περιοδικῶν σύγγραμμά, εἶναι τόσον

πολλὰ ἐντίμως γνωστοί, ὥστε δὲν μένει κάμμία ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Κ Α .

Περὶ χρήσεως τοῦ μαγειρικοῦ ἁλατος εἰς θεραπείαν τῶν κτηνῶν.

Τὸ μαγειρικὸν ἅλας, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν τῶν οὐδετέρων ἀλάτων κατὰ τοὺς χημικοὺς, ἐκτὸς τῶν ὁποίων ἔχει πολλῶν μαγειρικῶν καὶ οἰκονομικῶν χρήσεων, εἶναι προσέτι καὶ εἰς τὰ τῆς ἀγρικῆς οἰκονομίας εὐχρηστότατον. Ἡ γεωργία μεταχειρίζεται αὐτὸ ὡς διορθωτικὸν τῆς ἀκαρπίας διαφόρων γαιῶν καὶ εἰς εὐθαλειᾶν τινῶν φυτῶν ἢ δὲ κτηνοτροφικῆ, ὡς θεραπευτικὸν καὶ προφυλακτικὸν τῶν ὁποίων τρέφει κτηνῶν ἀπὸ πολλὰς ἀρρώστιας. Καὶ οἱ ποιμένες καὶ οἱ γεωργοὶ μας γνωρίζουν μετὰ πόσῃν ὄρεξιν τρώγουν τὰ ἐριοσφῆρα μάλισα ζῶα των τὸ ἅλας, καὶ ὅτι παχύνονται καὶ κάμουν καὶ κρέας ναστιμώτερον ἴσως ὅμως οἱ πλείότεροι ἀγνοοῦν ὅτι δίδεται εἰς αὐτὰ καὶ ὡς ἰατρικόν. Τὸ ἅλας, τὸ ὁποῖον πᾶζει εἰς τὰ παράλια, (ὅχι τὸ γήινον τὸ ἐξορυσσόμενον ὡς πέτραι) ἂν τρώγῃσι τὰ ζῶα σμιγμένον μετὰ τὴν συνήθη των τροφήν, προφυλάσσονται ἀπὸ πολλὰς ὀλεθρίας εἰς αὐτὰ ἀρρωστίας, καὶ θεραπεύονται ὅταν πάσχωσιν αὐτάς (*). Ὁ κύριος Κύρβεν, χρηματίας μέλος ἐπίσημον τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐδημοσίευσε κατὰ διαφόρους καιροὺς τὰς δοκιμὰς, τὰς ὁποίας πρὸς τοῦτο ἔκαμε, καὶ ἰδοὺ τί ἱστορεῖ εἰς ἓν περὶ χρήσεως τοῦ ἁλατος εἰς θεραπείαν τῶν κτηνῶν σύγγραμμά του.

Τὴν ἀνοιξιν, λέγει, ἐν τῶν ποιμνίων μου ἐκτυπήθη ἀπὸ μίαν ἀρρωστίαν φλογικὴν· ἐδιώρισα νὰ δίδωσιν εἰς τὰ ζῶα ἅλας εἰς μεγάλαις δόσεις, 5-6 οὐγκίας τὴν ἡμέραν, καὶ ἡ ἀρρωστία ἐπέρασεν ὀλίγῳρα. Ὅταν βοσκήζῃ τις τὰ τοῖμνια εἰς καθύγρους τόπους, κινδυνεύει νὰ τὰ χάσῃ ἀπὸ τὸν ζῳόλοιμον (épizootie). Εὐρηκα ὅτι

(*) Πολλοὶ συνεθίζον, ἐκτὸς τοῦ ὀλίγου ἁλατος, τὸ ὅπιον ἀπὸ κάποτε δίδουν εἰς τὰ ζῶα των, νὰ κρεμῶσιν εἰς τοὺς σταύλους καὶ τὰ μανδριά των σακκεύλια τινὰ ἐκ σφιγκτοῦ πανίου, γεμάτα ἅλας· τὰ ζῶα, ἅμα ἐσπιθῶσι τοῦτο, πιγαίνουσι καὶ λείκνουν ἐξουθεν τὰ σακκεύλια, καὶ οὕτως ὠφελοῦνται ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἁλατος. Τοῦτο τὸ μέσον εἶναι τὸ ἀσφαλέστερον εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τις εὐτραφῆ τὰ ζῶά του, καὶ νὰ τὰ προφυλάσῃ ὡσαύτως ἀπὸ τὰς ἀρρωστίας τὰς γενωμένας ἀπὸ τοὺς καθύγρους καιροὺς ἢ τοποῦς.

τὸ ἄλας ἦτο ἀσφαλὲς προφυλακτικὸν τῶν ἀρρώστιων τούτων· τὰ δίδω μ' ἐπιτυχίαν εἰς τὰ ἄλογα, τῶν ὁποίων τὰ σκέλη πρήσκονται ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον. Εἶναι καλὸν νὰ προλαμβάνῃ ἐπίσης, ὡς καὶ θεραπείει, τὰ πρῆξιμα ταῦτα. Εἰς τοιαύτην περίστασιν ἐμπορεῖ τις νὰ παραλάσῃ τὴν δόσιν ἀπὸ 4 οὔγκιας ἕως μίαν λίβραν τὴν ἡμέραν. Τὸ ἄλας, διδόμενον εἰς τὰς ἀγελάδας, κόπτει τοῦ γάλατος καὶ βουτύρου τὴν γεῦσιν ἐκείνην τῶν γογγυλίων, τὴν ὁποίαν ἔχουν, ὅταν τὰ ζῶα ταῦτα τρέφονται μὲ τὸ προειρημένον φυτόν. Ἐμπορεῖ τις ἀκόμη νὰ τὸ μεταχειρισθῇ ἐπωφελῶς τὸν χειμῶνα καὶ εἰς συντήρησιν τῶν μελισσῶν. Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ διαλύεται εἰς βρυτικὸν νερὸν καὶ νὰ σμίγεται μ' ὀλίγον μελανοπήκτωμα ζαχάρους (mélasse)· οὕτω δὲ τὸ ἄλας γίνεται εἰς τὰς μελίσσας ἀξιόλογον προφυλακτικὸν τῆς δυσεντερίας, εἰς τὴν ὁποίαν πολὺ ὑπόκεινται τὰ ζῶα ταῦτα.

Πρὶν νὰ μεταχειρισθῶ τὸ ἄλας εἰς θεραπείαν τῶν ζῶων μου, εἶχα νὰ πληρόνω κατ' ἔτος ἕνα χρονικὸν λογαριασμὸν 58 λιρῶν (290 τάληρα) διὰ θεραπείας καὶ ἰατρικὰ διδόμενα ἀπὸ τὸν κτηνιατρόν· ἀφ' οὗ δ' ἄρχισα νὰ μεταχειρίζομαι τὸ ἄλας, τὰ εἰς ἰατρικὰ πληρο- νόμηνα ἔξοδά μου εἶναι μία ποσότης δι' ὅλου σμικροτάτη.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κατάχρησις τοῦ διδομένου ἁλατος εἰς τὰ ζῶα ἔχει καὶ τοὺς κινδύνους τῆς, καὶ αὐτὸ τὸ ἄλας ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς τροφή καὶ ὡς δηλητήριον φάρμακον, καθὼς τὸ μεταχειρισθῇ τις, ἴσως δὲν εἶναι ἔξω τοῦ προκειμένου νὰ σημειώσωμεν ἐδῶ τὰς πο- σότητας, τὰς ὁποίας δίδει ὁ κ. Κύρβεν κατὰ τοὺς διαφόρους καιροὺς καὶ τὰς περιπτώσεις.

	Τὸν Ἀπρίλιον κ.τ.λ.	τὸν Δεκέμβριον κ.τ.λ.
	οὔγκιας	οὔγκιας
Εἰς τὰ ἄλογα	4	6 καθ' ἡμέραν
Εἰς τὰς ἀγελάδας ἀρμεγεμένας	4	4
Εἰς τὰ βόδια τὰ τρεφόμενα εἰς πάχυνσιν	4	6
Εἰς τὰ νεώτερα τῶν ταύρων βείδια	3	3
Εἰς τὰ μασχάρια	1	1
Εἰς τὰ πρόβατα	3	4 καθ' ἑβδομάδα

} εἰς δύο
φοράς.

Εἶδα μ' εὐχαρίστησίν μου, λέγει ὁ κ. Κύρβεν, ὅτι τὰς ἐπανελημ- μένας δοκιμὰς μου ταύτας περὶ γρήσεως τοῦ ἁλατος εἰς θεραπείαν τῶν ζῶων, ἐπεβεβαίωσαν ἔτι αἱ γινόμεναι πλοῦτάται δοκιμαὶ ἀπὸ ἄλλους κτηματικῶς κατοικοῦντας τὴν Κομητίαν τῆς Κουβερλάνδης.

Πῶς ἀπὸ χαλασμένου σιταρίου ἄλευρα νὰ κάμῃς καλὸν ψωμίον.

Μετὰ πολλὰς δοκιμὰς εὑρηκαν τὸν τρόπον νὰ κάμωσι τὰ τοῦ χαλασμένου σιταρίου ἄλευρα εὐχρηστα ἐπίσης ὡς τὰ τοῦ καλοῦ. Λέγουσιν ὅτι ἀρκεῖ νὰ θάλῃς μέσα εἰς τὸ νερὸν, μὲ τὸ ὁποῖον μέλλεις νὰ τὰ ζυμώσῃς, κάμποσας κνίδας (τσουκνίδας) νὰ θράσωσι· τὸ γινόμενον ψωμίον εἶναι ὑγιέστατον καὶ χωρὶς κάμμιαν γεῦσιν κακὴν.

Πῶς νὰ φυλάξῃς πολὺν καιρὸν τὸ κρέας ψημένον.

Ἠφελίμον καὶ εὐχάριστον ἐν ταύτῳ εἶναι τὸ νὰ ἐμπορῇ τις νὰ διαφυλάσῃ πολὺν καιρὸν τὸ ψημένον κρέας καλὸν καὶ εὐχρηστον, τοῦλάχιστον διὰ κἀνὲν ταξείδιον. Πρὸς τοῦτο βάλε τὸ ψημένον κρέας ἢ τὸ πωλερὸν, κομματιασμένα, μέσα εἰς πῆλινον ἀγγεῖον ἀλειφω- μένον, κατὰ σοιδάδας ἢ σρώματα, καὶ χύσε ἐπάνωθεν τόσον, ὥστε νὰ σκεπάζονται ὅλα αὐτὰ αἱ στοιβάδες, ἀπὸ κἀνὲν πήκτωμα, ἢ ἄλειμμα, ἢ καρύκειμα (σάλτσαν), ἢ καὶ τὸ ἀπὸ τὸ ψητὸν συναγόμενον ζωμίον καὶ λίπος. Ἐπειτα σκέπασον τὸ ἀγγεῖον μὲ σκέπασμα ὅσον τὸ δυνατόν προσαρμοζόμενον κάλλιον, καὶ χρίσε τὰ χεῖλη μὲ ζυμά- ριον, διὰ νὰ μὴ ἐμβαίῃ ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ· οὕτω δὲ φυλάσσεται πολὺν καιρὸν τὸ κρέας ἐρώσιμον καὶ καλὸν, ὡς εἶναι καὶ τὴν ὥραν, καθ' ἣν τὸ ἐκβάλλῃς ἀπὸ τὴν φωτίαν. Εἶναι καὶ ἄλλος τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου φυλάσσονται ὅλα τὰ μαγειρευμένα φαγητὰ χρόνουσ ὀλοκληροῦς· πλὴν περὶ αὐτοῦ ἴσως ἄλλοτε λαλήσωμεν.

Πῶς νὰ διαφυλάξῃς τὸ νερὸν εἰς ταξείδιον θαλάσσιον

Γέμισε τὸ νεροδιάρελλον νερὸν, καὶ ρίψε μέσα εἰς αὐτὸ μερικὰς ἀπλοχεριὰς ἀσβέστης, καὶ ἄφες νὰ κατακάθισῃ 5—6 ἡμέρας. Μετὰ τοῦτο χύσε τὸ νερὸν, πλύνε μὲ καθαρὸν τὸ βαρέλλιον καὶ γέμισέ το μὲ τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον θέλεις ἔχει εἰς τὸ ταξείδιον. Ἡ ἀσβέστη κάμνει ἐν κατακάθισμα ὡς φλοιὸν ἀρκετὰ παχύν, ὅστις ἐνδύει τὰ ἔσω τοῦ βαρέλλιου, καὶ φυλάττει τὸ νερὸν δροσερὸν καὶ ἀχάλαστον ἕως 6 μῆνας.

I. K.

E. ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Πλήθος καὶ μακροβιότης τῶν κατοικούντων εἰς Ῥωσίαν.

Μία ἐφημερὶς τῆς Πετρούπολεως ἐλάλησε κατὰ τὸ 1825 περὶ ἐνὸς ἀποθανόντος 168 ἐτῶν πλησίον τοῦ Πολόσκου εἰς τὰ σύνορα τῆς

Λιβονίας. Ούτος ὁ γέρον εἶχεν ἰδεῖ ἑπτὰ αὐτοκράτορας εἰς τὸν θρόνον τῶν Ῥωσσιῶν, καὶ ἐνθυμεῖτο καλλίστα τὸν θάνατον τοῦ Γουστάβου Ἀδόλφου· εἶχεν ὑπηρετήσῃ ὡς στρατιώτης εἰς τὸν λεγόμενον τριακονταετῆ πόλεμον, καὶ εἰς τὴν μάχην, τὴν ἐν Πουλτάβα γενομένην τὸ 1709, ἦτο 51 ἔτους· ὡν 73 ἐτῶν ἐνυμφεύθη τὴν τρίτην του γυναῖκα, μὲ τὴν ὁποίαν συνέζησε πενήτηντα χρόνους. Κατὰ τὸ 1796 οἱ δύο αὐτοῦ νεώτεροι υἱοὶ ἦσαν ἡλικίας ὁ μὲν 86 ἐτῶν, ὁ δὲ, 62· οἱ δὲ πρεσβύτεροι ἦσαν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ὁ μὲν 95, ὁ δὲ 93 ἐτῶν. Ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῆς καταγομένης ἀπ' αὐτῶν τὸν ἄλλον Νέστορα, ὅστις ἔως εἰς τὸ 163 ἔτος τῆς ἡλικίας του ἦτο ἐντελέστατα ὑγιής, ἔζων εἰς τὸ χωρίον Πολότκιν, τὸ ὅποιον Αἰκατερίνη ἡ Β' ἀνήγειρε χάριν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἔδωκεν ἐν ταύτῳ καὶ ἰκανὸν μέρος γῆς πρὸς διατροφήν. Ἐν ἐπίσημον ἔγγραφον, δημοσιευθὲν πρὸ ὀλίγου, ἀποδεικνύει πόσον τὰ βόρεια ἐκεῖνα κλίματα συμβάλλουσιν εἰς τὴν μακροβιότητα τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὸ 1823 ἀπέθανον εἰς Ῥωσσίαν δέκα γέροντες, οἵτινες ἦσαν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν δέκα ἔτη ἡλικιωμένοι, καὶ εἰς ἄλλος ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν τριάκοντα.

Ἡ πληθὺς τῶν κατοίκων τοῦ μεγίστου τούτου βασιλείου αὐξάνεται παραδόξως καὶ πολὺ ταχύτερον παρὰ τὴν τῶν Συσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισήμου ἔγγραφου συνάγεται ὅτι εἰς ἑννέα ἐπαρχίας τὰς τοῦ Ὁρέλλου, Βλαδιμίρου, Ταμπόβου, Τουλας, Πέρνου, Ξάνου, Ρῦαζάνου, Σμολένσκου καὶ Οὐρορονέσχου, ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννηθέντων κατὰ τὸ 1823 ἦτο 529,427, καὶ ὁ τῶν ἀποθανόντων δὲν ὑπερέβη τὸν 277,873· ὥστε εἰς μόνον ἑννέα ἐπαρχίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννηθέντων ὑπερέβη τὸν τῶν ἀποθανόντων κατὰ 251,554 ψυχάς.

Βάρος φυσικοῦ χρυσοῦ εὐρεθέντος εἰς Σιβηρίαν.

Εἰς τὰ μεταλλεῖα τοῦ Σλατούσκου τῆς Σιβηρίας, εὐρέθησαν κατὰ τὸ 1825 κομμάτια φυσικοῦ χρυσοῦ καθαροῦ μιᾶς τιμῆς παραδόξου, καὶ πολλότατα. Εἰς μίαν ἡμέραν ἐσύναζαν τοιαῦτα κομμάτια ζυγίζοντα ὅλα 58 λίτρας, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον, ζυγίζον 16 λίτρας, ἐσταλθῆ παρευθὺς εἰς τὸν αὐτοκράτορα.

Δασμὸς τῶν εἰσαγομένων αὐγῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Τὰ εἰσαγόμενα αὐγὰ εἰς τὴν Ἀγγλίαν πληρύνουσι δασμὸν εἰσόδου

10 σελ. τὰ 120. Εἰς τὰ κατάστιχα τοῦ 1823 ἔτους εὐρέθη ὅτι εἰς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν ἐμβάσθη ἀπὸ διαφόρους ξένους τόπους ἡ ἐξῆς ποσότης τῶν αὐγῶν.

Ἀπὸ τὴν Δανίαν	240
» » Ὀλλαδίαν	120
» » Φλάνδραν	949 163
» » Γαλλίαν	49 425 124
» » Γουεερνεσῆν καὶ Ἰερσην	269 225
Ὀλικὴ προσότ.	50,643 872

Δασμὸς ληφθεὶς εἰς Αἰρ. Στερλίνας 17,547·16 Σελίνια· ἢ 87,738 Τάλληρα.

Περίεργος ἐπιγραφὴ.

Ἐπάνω τῆς πύλης τῆς πόλεως Ἄγρας εἰς τὴν Ἰνδίαν εἶναι μὲ κεφαλαῖα γράμματα ἐπιγεγραμμένα τὰ ἐξῆς·

Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλέφου ἔγειναν δύο χιλιάδες διαζύγια μὲ κοινήν γνώμην τῶν συζύγων. Ὁ αὐτοκράτωρ μαθὼν τοῦτο ὠργίσθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ μὴ γίνεται πλέον διαζύγιον εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῆς βασιλείας του. Τὸν ἐρχόμενον χρόνον ἔγειναν τρεῖς χιλιάδες γάμοι ὀλιγώτεροι, καὶ ἑπτὰ χιλιάδες μοιχοὶ πλειότεροι παρὰ τὸν περασμένον χρόνον ἐφωράθησαν· τριακοσίας γυναῖκας ἔκασαν ζωντανάς, διότι ἐφαρμάκωσαν τοὺς ἄνδρας των, καὶ ἑβδομηῆντα πέντε ἄνδρας, διότι ἐσκότωσαν τὰς γυναῖκας των· ἡ τιμὴ τῶν συντριφθέντων ἐπίπλων καὶ τῶν χαλασθέντων πραγμάτων μέσα εἰς τὰς οἰκίας ἀνέβαιναν ἔως τρία ἑκατομμύρια ρουπίων. Ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ ταῦτα τὰ γενόμενα ἔσπευσε νὰ συγχωρήσῃ νὰ γίνωνται ὡς καὶ πρότερον τὰ διαζύγια.

Ἡ δημηγορία τοῦ Οὐϊλιάμη Δίκκου.

Εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀμερικανικῆς ἐπαναστάσεως (τῶν Συσπόνδων Πολιτειῶν) ἡ πόλις Μοντερεάλη κατεσπαράττετο ἀπὸ φρικτοτάτην ἀναρχίαν· οἱ πολῖται, συναγμένοι εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐλογομάχουν συζητούντες περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων μὲ ἀκάθεκτον ὀρμὴν· καὶ οἱ γεροντότεροί των, οἱ ὅποιοι εἶχαν ὑπόληψιν ὅτι ἦσαν οἱ φρονιμώτεροι, ματαίως ἠγωνίσθησαν νὰ εἰρηνεύσωσι τοὺς ἀποπεπλανημένους ὑπὸ τῶν παθῶν των. Ἐξάφνου εἰς κρεσπώλης, ὀνομαζόμενος Οὐϊλιάμη Δίκκος, σχίζει τὸ πλῆθος, πηδᾷ ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν, τὴν

ὅποιαν εἶχαν ὡς ἄμβωνα, καὶ ζητεῖ τὴν ἄδειαν νὰ λαλήσῃ. Ὁ κρεο-
 πώλης ἦτο ὑψηλὸς καὶ παχὺς εἰς ὑπερβολήν· τὸ κολοσσαῖον αὐτοῦ
 ἀνάστημα καὶ τὸ γιγαντιαῖον τῶν μελῶν του ἐκίνησαν εἰς προσοχὴν
 τὸν λαόν, ὅστις ἔδειχνεν ἐν ταύτῳ καὶ ἐν ὕφους περιγελαστικὸν πρὸς
 τὸν Δίκκον. Χάρις εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ὁ λαὸς ἔκαμε μίαν
 σιγμὴν σιωπῆν ἐκ τῆς περιεργείας του, ὅταν ὁ κρεοπώλης ἐφάνη
 ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν. « Ἀδελφοὶ καὶ φίλοι, ἐξεφώνησεν οὗτος, ἐλέ-
 πετε πόσον χονδρὸς εἶμαι; ὄλον τὸ πλῆθος γελᾷ. Αἱ! ἂν ἐγνωρί-
 ζετε τὴν γυναῖκά μου, θὰ ἐγελοῦσατε περισσότερον, διότι ἐκεῖνη
 εἶναι τρεῖς φοραῖς χονδρότερη ἀπ' ἐμένα (τὸν διακόπτει ὁ λαὸς
 πάλιν μὲ γάγλανα μεγάλητερα). Ὅταν κάμμιᾶ φορᾶ μαλλόνωμεν,
 σπάνομεν ὅλα μας τὰ πράγματα, κυνηγοῦμεθα ἀπὸ τὴν μίαν κάμα-
 ραν εἰς τὴν ἄλλην· τὸσπῆτι, ὅπου καθήμεθα σιμὰ εἰς τὸ καινούριον
 παζάρι, δέν μας χωρεῖ. Ὅταν πάλιν ἡμεθα ἀγαπημένοι, καθὼς καὶ
 ἔμεθα, δόξα σοι ὁ θεός, ταῖς περισσότεραις φοραῖς, χωροῦμεν καὶ
 οἱ δύο πολλὰ καλὰ εἰς ἓνα κρεββάτι.»

Τὰ χειροκροτήματα καὶ αἱ εὐφημίαι τοῦ λαοῦ ἐπεκάλυψαν τὴν
 φωνὴν τοῦ Δίκκου. Τὰ διαφερόμενα μέρη ἦλθαν εἰς συμβιβασμοὺς
 καὶ ἐφιλιώθησαν, καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν διελύθη τὸ πλῆθος, καὶ
 ἀπῆλθε καθεὶς ἡσύχως εἰς τὰ ἴδια.

Ἡ Θ Ι Κ Α.

Ἀληθειαν κτῆσαι καὶ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν - Ψευδῆ λόγον μισεῖ δίκαιος -
 Οὐχ ἀρμόσει δικαίῳ χεῖλη ψευδῆ - Περιέλε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα,
 καὶ ἄδικα χεῖλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι (Παροιμ. Κεφ. γ', ιζ' κγ').

Ὁ ἡμιμαθὴς εἶναι τὸ χειρότερον θηρίον, τὸ ὅποῖον ἔκαμεν ἡ φύσις.
 Εἰς ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα ἡ ἡμιμάθεια εἶναι ἐκεῖνη ἡ ὁποία προξενεῖ
 τὰ κακά. Ὁ πολυμαθὴς γνωρίζει, ὅσα τὸν λείπουν· ὁ ἄμαθὴς γνωρίζει
 ὅτι ὅλα τὸν λείπουν· ἀλλ' ὁ ἡμιμαθὴς νομίζει ὅτι τίποτε δέν τὸν λεί-
 πει· ὅ,τι δέν ἐξέυρει τὸ νομίζει περιττὸν ἢ ἐσφαλμένον.

Παιδ. μαθημ. Βαρδαλ.

I. II.